

Yttrande

Centerpartiet

2023-10-23

Ärende nr 26

Yttrande angående förslag till budget 2025 och flerårsplaner 2026–2027

I Kommunfullmäktige kommer Centerpartiet att rösta på Centerpartiets budget samt tillhörande yrkande enligt nedan förslag.

Skattesats och budget

- Centerpartiets förslag till budget 2025 fastställs i sin helhet inklusive de mål, riktlinjer, uppdrag, ekonomiska ramar och bilagor som anges samt att skattesatsen fastställs till 21:12.
- Centerpartiets förslag till flerårsplaner för 2026 – 2027 fastställs som underlag för den fortsatta planeringen.

Fastställande av ersättning enligt LOV (lagen om valfrihet)

- Grundersättningen från och med 1 april 2025 utgår för beviljad brukartid och fastställs för externa utförare i LOV i hemtjänsten för Göteborgs Stad till 519 kr per timma inklusive momskompensation med 1,6 procent.
- Grundersättningen för kommunala utförare i LOV i hemtjänsten för Göteborgs Stad fastställs till 511 kr per timma att gälla från och med 1 april 2025.
- Ersättningsmodellen för dagligverksamhet enligt LOV uppräknas från och med 1 april 2025 med av kommunfullmäktige fastställd indexkompensation på 0,2 procent.

Fastställande av högsta tillåtna låne- och borgensvolym

- Göteborgs Stads samlade lånevolym under 2025 får uppgå till maximalt 75,5 miljarder kronor.
- Göteborgs Stads koncerns samlade borgensåtagande får under 2025 maximalt uppgå till 6 miljarder kronor.
- Idrotts- och föreningsnämndens mandat att bevilja kommunal borgen fastställs till 300 miljoner kronor.

Av totalt borgensåtagande enligt ovan (6 miljarder kronor) ingår nedanstående borgen till Stadshus AB och dess vid var tid underliggande hel- och majoritetsägda bolag.

- Göteborg Stad (org.nr 212000–1355) såsom för egen skuld får ingå borgen för Göteborgs Stadshus AB:s och dess vid var tid underliggande hel- och majoritetsägda bolags externa låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 5,0 miljarder kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.

- Samlad lånevolym under 2025 per bolag/koncern får uppgå till maximalt:

Bolag	Lånetak, mnkr
Göteborgs Stadshus AB	3 200
Göteborg Energi koncern	10 200
Liseberg AB	3 670
Älvstranden	2 200
Framtiden koncern	33 000
Göteborgs Hamn AB	3 300
Higab AB	6 300
Göteborgs Stads Leasing AB	1 800
Gryaab AB	1 400
Renova koncern	2 100

- Samlad rörelsekredit under 2025 för övriga bolag uppgår till 1000 miljoner kronor.

Fastställande av Göteborgs Stadshus AB:s bemyndigande att lämna kapitaltillskott till helägda bolag

- Göteborgs Stadshus AB bemyndigas att lämna kapitaltillskott avseende 2025 till följande helägda dotterbolag med nedan angivna belopp:

BRG, Business Region Göteborg AB	46 376 tkr
Göteborgs Stadsteater AB	177 000 tkr
Got Event AB	206 968 tkr

Fastställande av budgetram för Göteborgs Stadshus AB:s koncernledningskostnader och finansiering av Gothenburg European Office (GEO)

- Göteborgs Stadshus AB bemyndigas att ta ut koncernledningsarvode från övriga bolag inom stadshuskoncernen för att finansiering av koncernbolagets verksamhet, exklusive GEO, motsvarande maximalt 23 507 tkr under 2025.

Göteborgs Stadshus AB bemyndigas att genom finansiell samordning finansiera Gothenburg European Office (GEO) med 5 017 tkr under 2025.

Fastställande av Exploateringsnämndens bemyndigande vid köp och försäljning av fastigheter

- Exploateringsnämnden bemyndigas att inom ramen för i budgeten upptagna belopp för fastighetsförvärv, dels ansöka om tillstånd till expropriation, dels förvärva fast egendom då utgiften för varje förvärv inte överstiger 30 miljoner kronor.
- Exploateringsnämnden bemyndigas att sälja eller med tomträtt upplåta fast egendom för utbyggnad av antagna detaljplaner.

- Exploateringsnämnden bemyndigas att för köpeskilling och på villkor i övrigt som nämnden äger bestämma till kommunala bolag och andra intressenter sälja tomträttsupplåten fast egendom.
- Exploateringsnämnden bemyndigas att för maximalt 30 miljoner kronor per ärende sälja eller med tomträtt upplåta fast egendom som visserligen inte är detaljplanelagd men där nämnden, utifrån markägarrollen samt efter hörande med stadsbyggnadsnämnden, gör bedömningen att den fasta egendomen inte behövs/primärt lämpar sig för utbyggnad i kommunal ägo eller där detaljplaneläggning av den fasta egendomen inte bedöms behövas innan överlåtelse/tomträttsupplåtelse. Maximalt fast egendom om 10 000 m² per ärende.
- Exploateringsnämnden bemyndigas att för maximalt 30 miljoner kronor per ärende sälja eller med tomträtt upplåta fast egendom som i enlighet med av kommunfullmäktige beslutade principer och organisatorisk struktur för hantering av kommunens fastigheter överförs till exploateringsnämnden från annan kommunal nämnd och som inte längre behövs för någon kommunal förvaltnings behov.

Fastställande av kommunstyrelsens befogenheter

- Kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för beslutad budget fatta beslut om de poster som budgeterats under kommuncentrala medel.
- Kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för beslutad budget besluta om justeringar av kommunbidrag och ekonomiska ramar under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.
- Kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för beslutad budget besluta om uppdrag till nämnder och styrelser med anledning av genomförandet av denna budget under förutsättning att åtgärden ryms inom nämnds reglemente och budget respektive styrelses bolagsordning och ägardirektiv. Bemyndigandet omfattar inte uppdrag rörande nämndernas myndighetsutövning, tillämpningen av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda. Bemyndigandet omfattar inte heller uppdrag som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt för kommunen enligt 5 kap. 1 § kommunallagen.
- Kommunstyrelsen ska inom ramen för sitt ordinarie ansvar enligt kommunallagen särskilt följa och analysera den ekonomiska utvecklingen för staden och föreslå åtgärder i de fall då stadens balanskravsresultat avviker negativt från den beslutade nivån.

Fastställande av utdelning från Stadshus AB

- Utdelningen från Stadshus AB fastställs till 150 000 tkr för 2025. Utdelningen får inte finansieras genom lån.

Fastställande av internränta

- Internräntan fastställs till 2,25 procent för 2025.

Fastställande av indexkompensation

- Index för uppräknings av ekonomiska ramar fastställs till 0,2 procent för 2025.

Reglering av överskott och underskott för specificerade ekonomiska ramar för exploateringsnämnden och Överförmyndarnämnden

- Om det uppstår överskott eller underskott inom ramen för ”Bostadsanpassningar transfereringar” och ”Överförmyndarnämnden arvode” nollställs dessa i samband med stadens årliga bokslut.

Fastställande av ekonomisk ram avseende kostnader för digital utveckling och förvaltning

- Kommunfullmäktige fastställer ekonomisk ram för nämnden för demokrati- och medborgarservice för förvaltning av tjänster fastställs till 86 900 tkr.
- Kommunfullmäktige fastställer ekonomisk ram för inköps- och upphandlingsnämnden för förvaltning av tjänster fastställs till 35 400 tkr.
- Kommunfullmäktige fastställer ekonomisk ram för inköps- och upphandlingsnämnden för utveckling av tjänster fastställs till 7 000 tkr.
- Kommunfullmäktige fastställer ekonomisk ram för nämnden för Intraservice för förvaltning av tjänster och digital infrastruktur fastställs till 1 095 500 tkr.
- Kommunfullmäktige fastställer ekonomisk ram för nämnden för Intraservice för utveckling av tjänster och digital infrastruktur fastställs till 30 200 tkr.
- Undantagsvis kan de ekonomiska ramarna för tjänster och digital infrastruktur justeras med anledning av väsentligt förändrade volymer. De berörda nämnderna skall i så fall hemställa till kommunfullmäktige i tid till kompletteringsbudget om detta där orsak och omfattning noggrant beskrivs. Hemställan ska beredas av stadsledningskontoret i kompletterande budgetunderlag.

Fastställande av värdet på personalförmåner

Det ekonomiska värdet gällande personalförmåner fastställs för 2025 till 3100 kronor per medarbetare. Utöver detta tillåts lokalt förhandlade förmåner som arbetsmarkarorganisationerna bedömer är framförhandlade i lokal överenskommelse eller kollektivavtal.

Fastställande av resursfördelningsmodell avseende socialnämnderna

Resursfördelningsmodellen för socialnämnderna fastställs för 2025 enligt bilaga 1.

Fastställande av stadsbyggnadsnämndens taxa och befogenhet

- Stadsbyggnadsnämndens taxa 2025, enligt bilaga 3, godkänns att gälla från den 2025-01-01.
- Stadsbyggnadsnämnden har rätt att justera taxan för 2025 utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV) när det fastställs och publiceras i oktober 2024.

- Stadsbyggnadsnämnden har rätt att årligen räkna upp taxan baserat på prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Bilagor

- Bilaga 1*** Resursfördelningsmodell Socialnämnder 2025
- Bilaga 2*** Redogörelse över ekonomin i de kommunala koncernföretagen
- Bilaga 3*** Stadsbyggnadsnämndens taxa inklusive tjänsteutlåtande

Bilaga 1 Resursfördelningsmodell Socialnämnder 2025

SN	Barn och unga	Vuxna	Försörjningsstöd	Övrig IFO	Fritid och kultur
Nordost	39,3%	32,7%	40,6%	39,1%	32,3%
Centrum	16,2%	24,9%	19,2%	20,4%	20,5%
Sydväst	16,8%	15,8%	13,4%	13,8%	19,5%
Hisingen	27,7%	26,7%	26,8%	26,7%	27,6%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

SN	Barn och unga	Vuxna	Försörjningsstöd	Övrig IFO	Fritid och kultur	Basnivå och särskilda justeringar	Staden- övergripande uppdrag	Totalt
Nordost	795 127	371 616	389 018	146 663	81 127	21 501	0	1 805 050
Centrum	328 123	282 910	184 209	76 522	51 363	16 943	438 978	1 379 050
Sydväst	339 325	179 209	128 093	51 881	49 014	18 530	83 955	850 010
Hisingen	559 285	303 839	256 290	100 156	69 348	18 150	0	1 307 070
Totalt	2 021 860	1 137 575	957 610	375 221	250 852	75 124	522 933	5 341 180

Summa före avrundning	Justering för avrundning	Ange nivå för avrundning (antal nollor)
1 805 052	-2	1
1 379 048	2	
850 007	3	
1 307 067	3	
5 341 174	6	

Bilaga 2 Redogörelse över ekonomin i de kommunala koncernföretagen

Stadshuskoncernens proformabudget

Resultaträkning (mnkr)	2024p	2025	2026	2027
Rörelseresultat	1 773	2 562	3 490	2 976
Finansnetto	-1 173	-1 635	-1 719	-1 898
Resultat efter finans	560	927	1 771	1 078
Skatt	-20	-25	-25	-25
Resultat efter skatt	540	902	1 746	1 053
Balansräkning				
Tillgångar IB	77 931	85 708	93 769	101 866
Nyinvesteringar	7 077	7 082	7 178	7 161
Reinvesteringar	3 493	3 368	3 553	3 448
Avskrivningar	-3 793	-3 389	-3 634	-3 965
Övriga tillgångar	1 000	1 000	1 000	1 000
Summa tillgångar	85 708	93 769	101 866	109 510
Eget kapital	24 236	25 635	27 328	28 188
Utdelning	750	150	150	150
Låneskuld	53 833	58 280	62 059	67 618
Övriga skulder	6 889	9 504	12 329	13 554
Summa eget kapital och skulder	85 708	93 569	101 866	109 510
Nyckeltal				
Soliditet ¹ (%)	29,2	27,7	27,0	25,9
Avkastning totalt kapital ² (%)	2,1	2,9	3,6	2,8
Avkastning eget kapital ³ (%)	2,1	3,6	6,5	3,8
Självfinansieringsgrad investeringar (%)	45,6	41,1	54,6	47,3

¹ Eget kapital i förhållande till balansomslutningen (summa skulder och eget kapital)

² Rörelseresultat i förhållande till genomsnittliga totala tillgångar (ränteintäkter försumbara här)

³ Resultat efter skatt i förhållande till genomsnittliga eget kapital

Resultat per underkoncern/bolag

Resultat efter finansiella poster i mnkr	2024p	2025	2026	2027
Moderbolaget				
Göteborgs Stadshus AB inkl. koncernjusteringar	-76	-88	-88	-88
Dotterbolagen				
Göteborg Energi AB (K)	610	790	960	980
Göteborgs Hamn AB (K)	281	230	198	216
Higab AB (K)	305	199	354	-52
Förvaltnings AB Framtiden (K)	383	132	212	325
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (K)	10	9	9	9
Göteborg & Co AB (K)	-930	-355	123	-315
Business Region Göteborg AB	-51	-51	-51	-51
Försäkrings AB Göta Lejon	4	0	0	0
Göteborg Stads Leasing AB	22	20	13	13
Gryaab AB	-24	0	0	0
Renova AB (K)	26	41	41	41
Grefab AB	0	0	0	0
Boplat Göteborg AB	0	0	0	0
Resultat koncernen totalt	560	927	1 771	1 078

Notering: Dotterbolag med beteckningen (K) har dotterbolag

Investeringar per underkoncern/bolag

Resultat efter finansiella poster i mnkr	2024p	2025	2026	2027
Moderbolaget				
Göteborgs Stadshus AB inkl. koncernjusteringar	0	0	0	0
Dotterbolagen				
Göteborg Energi AB (K)	2 790	2 730	2 180	2 130
Göteborgs Hamn AB (K)	1 218	1 134	1 600	1 642
Higab AB (K)	1 219	1 507	1 371	1 179
Förvaltnings AB Framtiden (K)	3 931	3 225	3 396	3 739
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (K)	71	19	34	4
Göteborg & Co AB (K)	439	256	245	480
Business Region Göteborg AB	0	0	0	0
Försäkrings AB Göta Lejon	0	0	0	0
Göteborg Stads Leasing AB	640	753	786	844
Gryaab AB	157	245	334	410
Renova AB (K)	356	561	765	161
Grefab AB	10	20	20	20
Boplat Göteborg AB	0	0	0	0
Koncernjusteringar	0	0	0	0
Resultat koncernen totalt	10 831	10 450	10 731	10 609

Notering: Dotterbolag med beteckningen (K) har dotterbolag

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-11-03

Stadsbyggnadsnämnden 2023-11-21

Diarienummer SBF-2023-01577

Handläggare

Erik Stenkil

Telefon: 031-365 00 00

E-post: erik.stenkil@stadsbyggnad.goteborg.se

Stadsbyggnadsnämndens taxa 2025

Förslag till beslut

I stadsbyggnadsnämnden

1. Godkänna förslag till stadsbyggnadsnämndens taxa 2025 enligt bilaga att gälla fr o m 2025-01-01
2. Ge stadsbyggnadsnämnden rätt att justera taxan för 2025 utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV) när det fastställs och publiceras i oktober 2024.
3. Ge stadsbyggnadsnämnden rätt att årligen räkna upp taxan baserat på prisindex för kommunal verksamhet (PKV).
4. Översända stadsbyggnadsnämndens förslag med bilaga till kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige,

Sammanfattning

Detta ärende utgör förslag till justering av stadsbyggnadsnämndens taxa 2025. Det förslag till taxa som framgår av detta tjänsteutlåtande jämte bilaga föreslås gälla från 2025-01-01.

De förändringar som föreslås är av mindre karaktär, men återfinns i såväl texten i taxan som i taxetabellerna. Därtill har en indexuppräknings skett av taxan utifrån Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Då taxan ska räknas upp med PKV i oktober året innan det nya kalenderåret är uppräknings, vid beslutet om antagandet av taxa, preliminär för 2025 och kommer att justeras och fastställas i samband med att slutliga uppgifter finns att tillgå i oktober 2024 avseende PKV.

Nedan följer beskrivning av ett urval av förändringar som är gjorda i taxetabellerna.

Inom byggverksamheten har ett antal tjänster förtydligats genom att skilja mellan ”planenlig åtgärd”, ”liten avvikelse” samt ”utanför planlagt område”. Därtill har förtydligande gjorts i tabellerna när det gäller åtgärder som debiteras per hus, per styck osv. När det gäller lusanordningar och skyltar har förtydligande skett genom en tydligare indelning i intervall avseende antal. Utöver detta har bedömd tidsåtgång för att antal åtgärder justerats i syfte att bättre spegla den verkliga tidsåtgången. Justeringen hänförs främst till administration gällande grannhörande. Sammantaget medför föreslagna justeringar en marginell ekonomisk påverkan. Den främsta effekten härrör från gjord indexuppräknings.

För planverksamheten lämnas taxan oförändrad bortsett från indexuppräknings av timpriset enligt PKV.

För mät- och kartverksamheten har ett antal förtydliganden i taxetabellen skett så att det framgår att åtgärden även avser tillbyggnader. Den ekonomiska effekten avser enbart gjord indexuppräknings.

För Fastighetsrättsliga åtgärder (A25) har taxan förenklats genom att debiteringen nu helt baseras på timdebitering.

Nedan följer beskrivning av gjorda ändringar i taxans löpande text

I avsnittet ”Taxans ikraftträdande och övergångsbestämmelser” har årtalen justerats för att återspegla tidpunkten för när den nya timbaserade taxan trädde i kraft.

I avsnittet ”Avgift för bygglov och genomförande” har förtydligande gjorts att det ingår ett av vardera tekniskt samråd, startbesked osv. Krävs fler debiteras dessa enligt angivet belopp i taxan.

I avsnittet ”Fler lov- och/eller anmälningspliktiga åtgärder i samma ärende” har förtydligande gjorts kring vad som gäller vid flera liknande åtgärder i samma ansökan.

Förtydligande har skett avseende de fall där planavgift tas ut i samband med bygglov. Förtydligandet består i att informationen lagts under egen rubrik under avsnitt 4.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Föreslagna justeringar av stadsbyggnadsnämndens taxa inför 2025 genererar sammantaget endast mindre ekonomiska konsekvenser bortsett från föreslagen indexuppräknings. Indexuppräknings speglar uppskattad kostnadsutveckling inom sektorn vilket innebär att nettot bedöms vara oförändrat. Främsta ekonomiska effekten ligger därmed i volym till följd av antal bygglovsansökningar, antal utstakningar, antal detaljplaner osv.

Ekonomiska konsekvenser för brukare/kunder

Främsta ekonomiska effekten avser de förtydligande som sker att kostnaden gäller per hus, per styck osv. För övrigt bedöms den ekonomiska effekten bli marginell.

Ekonomiska konsekvenser för den egna verksamheten

Den ekonomiska effekten för den egna verksamheten bedöms i sammanhanget bli marginell. Största påverkan kommer avse yttre faktorer i form av exempelvis antal bygglovsansökningar.

Ekonomiska konsekvenser för andra kommunala verksamheter

Konsekvensen för kommunala verksamheter bedöms bli ringa mot bakgrund av att merparten av de ärenden som handläggs av stadsbyggnadsnämnden utförs för externa parter räkning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Bilaga 1 Stadsbyggnadsnämndens taxa 2025
2. Bilaga 2 Taxa för Göteborgs byggnadsnämnds verksamhet med PBL87 som grund

Ärendet

Detta ärende ger förslag på vissa mindre justeringar av nu gällande taxor i syfte att för- enkla och öka tydligheten främst avseende den taxa för stadsbyggnadsnämndens verksamhet som Göteborgs kommunfullmäktige beslutade 2022-12-08.

Beskrivning av ärendet

Nedan följer en bakgrundsbeskrivning för uppkomsten av detta ärende tillsammans med en övergripande genomgång av de justeringar som föreslås av stadsbyggnadsnämndens taxa 2025. Ärendet är upprättat i enlighet med Göteborgs Stads anvisning för hantering av taxor och avgifter.

Bakgrund

Vid Göteborgs kommunfullmäktiges sammanträde 2022-12-08 fattades beslut om nu gällande taxa. Detta ärende innebär ett antal förslag till förtydliganden samt tillägg.

Allmänna regler om kommunala taxor

Avgifterna tas ut i enlighet 12 kap 8–11 §§ plan- och bygglagen PBL, plan- och byggförordningen PBF (2011:338), 2 kap 5 § Kommunallagen KL (2017:725) och Miljöbalken (1998:808) om inget annat anges. Kommunerna ges rätt att ta ut avgifter så att kommunen kan täcka kostnaderna för alla åtgärder som normalt ingår i ärenden om lov eller anmälan. Även arbete med detaljplanering kan finansieras genom avgifter. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens självkostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten. För tjänster som kommunerna är skyldiga att tillhandahålla får avgifter dock endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.

Taxan och dess tillämpning utgår från kommunallagens principer; självkostnadsprincipen, likställighetsprincipen och retroaktivitetsförbud. Grunderna för hur avgifterna beräknats anges i taxan.

Övergripande justeringar

De justeringar som föreslås avser i huvudsak förtydliganden, samt ett antal mindre tillägg.

I taxans grundkonstruktion ingår att denna årligen ska uppräknas med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) baserat på skatteunderlagsprognos per oktober månad året innan taxan träder i kraft. Enligt stadens riktlinje för framtagande av taxor ska beslut tas av kommunfullmäktige senast i april året innan taxan träder i kraft. Mot denna bakgrund har förslag till taxa för 2025 uppräknats utifrån siffror för 2025 i PKV publicerat av SKR i oktober 2023. Stadsbyggnadsnämnden föreslås ges rätt att indexjustera taxan för 2025 utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV) när det fastställs och publiceras i oktober 2024.

Justeringar avseende taxa för planverksamheten

För planverksamheten lämnas taxan oförändrad bortsett från indexuppräknings- och timpriset enligt PKV.

Justeringar avseende taxa för byggverksamheten

Förändringarna inom byggverksamheten består främst i förtydligande, samt i ett antal fall justering av bedömd tidsåtgång.

Några av de främsta tilläggen/justeringarna exemplifieras nedan.

- Flertalet åtgärder har nu förtydligats så att det framgår att debiteringen gäller per hus, per fastighet osv.
- För fasadändringar har ytterligare uppdelning gjorts för ”liten avvikelse”
- För ljusanordningar och skyltar har taxan förtydligats genom att ange olika intervall avseende antal.
- För åtgärder avseende balkonger har taxan kompletterats med uppgift avseende åtgärd ”utanför planlagt område”
- För förhandsbesked har förtydligande gjorts att kostnaden gäller per huvudbyggnad samt vid både positiva och negativa beslut.
- För ett antal tjänster har bedömd tidsåtgång justerats.
- Fastighetsrättsliga åtgärder (A25) baseras helt på timdebitering.

Justeringar avseende taxa för mät-/kartverksamheten

För mät- och kartverksamheten har ett antal förtydliganden i taxetabellen skett så att det framgår att åtgärden även avser tillbyggnader. Den ekonomiska effekten avser enbart gjord indexuppräknings.

Justeringar i taxa för byggnadsnämndens verksamhet med PBL87 som grund

Ingen justering har gjorts.

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningen gör sammantaget bedömningen att föreslagna justeringar är att betrakta som marginella och bidrar till en tydlig och pedagogisk kommunikation kring tjänster och avgifter. Därtill medför tillkomna tjänster och den ökade tydligheten en enklare tillämpning av taxan inom ramen för stadsbyggnadsnämndens verksamhet.

De ekonomiska konsekvenserna för såväl kunder/brukare, byggnadsnämnden som för andra kommunala verksamheter har bedömts vara marginella.

Henrik Kant

Erik Stenkil

Stadsbyggnadsdirektör

Avdelningschef Ekonomi

CENTERPARTIETS BUDGET 2025

OCH FLERÅRSPLANER 2026-2027

Innehållsförteckning

Inledning	2
Styrning och ledning.....	3
Ekonomi	4
Kommunstyrelsen.....	6
Stadsbyggnadsnämnden	9
Exploateringsnämnden.....	13
Stadsmiljönämnden.....	16
Stadsfastighetsnämnden.....	20
Förskolenämnden.....	22
Grundskolenämnden.....	24
Utbildningsnämnden	26
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	28
Idrotts- och föreningsnämnden	30
Kulturnämnden.....	33
Nämnden för demokrati- och medborgarservice.....	35
Socialnämnderna.....	37
Nämnden för funktionsstöd	40
Äldre samt vård-och omsorgsnämnden	42
Miljö- och klimatnämnden.....	45
Nämnden för inköp och upphandling	47
Kretslopp och vattennämnden.....	49
Arkivnämnden	51
Nämnden för intraservice	52
Valnämnden.....	53
Överförmyndarnämnden.....	54
Stadshus AB.....	55
Kluster - Bostäder.....	56
Kluster – Energi.....	59
Kluster – Hamnen	61

Kluster – Interna bolag	63
Kluster - Kollektivtrafik	64
Kluster – Kommunal bostadsförmedling	65
Kluster – Lokaler	66
Kluster - Näringsliv	67
Kluster – Turism, kultur och Evenemang.....	69
Ekonomisk sammanställning	70

Inledning

Göteborg är en öppen stad med en stolt historia präglad av internationell handel och innovation med en stark kulturell och social utveckling. Göteborg har siktet inställt på framtiden, det märks inte minst inom frågor som rör stadsutveckling och höga ambitioner i miljö- och klimatfrågorna.

Samtidigt står Göteborg inför stora utmaningar som kräver omedelbar handling. Utanförskap, segregation och rekrytering till gängkriminalitet måste brytas. Främlingsfientlighet och extremism har ingen plats i ett starkt samhälle byggt på tillit och gemenskap.

Centerpartiet vill se ett Göteborg där förtroendet mellan människor stärks och där vi aktivt arbetar för att överbrygga de klyftor som splittrar oss. Vi vill att unga ska känna att de kan påverka och forma sin framtid och att alla har möjligheter att lyckas. Göteborg är starkt tack vare människorna som bor och verkar här. Vi måste skapa goda förutsättningar för fler att starta företag, hitta arbete och få en bostad. Förskolor och skolor med hög kvalitet och fokus på kunskap är avgörande för att det ska vara möjligt.

I Centerpartiets budget för Göteborgs stad föreslår vi en hållbar politik som håller ihop både socialt, ekonomiskt och ekologiskt. Vi prioriterar välfärdens kärna inom förskola, skola och äldreomsorg utan att skuldsätta kommande generationer. Vi bygger en grön stad med minskade klimatutsläpp och renare luft. Vi vill ge fler unga möjligheter att gå på Kulturskolan, stärka samarbetet mellan skolan och idrotten, bygga fler småhus och lekplatser samt säkerställa att barn kan cykla tryggt till skolan.

Göteborg ska vara en stad där människor inte bara trivs som barn och unga, utan också en stad där man vill stanna kvar, kunna bilda familj och bygga sitt liv. Genom att satsa på kultur, nöje och entreprenörskap skapar vi en levande och attraktiv stad där unga vuxna ser sin framtid.

Styrning och ledning

Kommunfullmäktiges budget är Göteborgs stads övergripande styrdokument. Budgeten anger en plan för verksamheten och hur den ska finansieras samt förväntat resultat vid budgetårets slut. Styrande dokument såsom program, planer, riktlinjer och policys som kommunfullmäktige har antagit ska följas och genomföras, men är underordnade budgeten. Den övergripande inriktningen är att verksamheten i Göteborgs stad ska utgå från en hållbar utveckling. Det innebär en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Göteborg ska arbeta för att nå Agenda 2030 genom att arbeta aktivt med stadens övergripande mål, samt nämnder och bolagsstyrelser nedbrytning av dessa. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska ha ett systematiskt miljöarbete i enlighet med Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning.

Kommunfullmäktiges fyra övergripande mål för nämnderna är följande:

- Göteborg är en jämlik stad där alla individer ges möjlighet att forma sina liv.
- Göteborg är en ekologiskt hållbar stad för naturen, klimatet och människan.
- Göteborg är en näringslivsvänlig stad med långsiktigt hållbar ekonomi där individens ekonomiska frihet värnas.
- Göteborg är en attraktiv stad där personalen trivs på jobbet.

Utifrån de fyra övergripande målen ska nämnderna definiera verksamhetsspecifika mål och lämpliga indikatorer, där det inte redan finns indikatorer i stadens program att använda.

Målen i de styrande programmen i staden med tillhörande indikatorer ska också omsättas av nämnder och bolag. Uppdrag som ges till nämnder och bolag i denna budget ska genomföras under år 2025 om ingenting annat anges. Samtliga mål ska följas upp i den ordinarie uppföljningsmodellen.

Ekonomi

Staden är på väg ut ur en ekonomisk kris och går nu mot något ökade skatteintäkter, minskad inflation och sjunkande räntor. Stora ekonomiska utmaningar kvarstår dock mot bakgrund av den omfattande kostnadsökningen som inflationen medförde och en relativt hög arbetslöshet i flera grupper.

Den demografiska utvecklingen börjar bli alltmer utmanande. Allt färre i arbetsför ålder ska försörja fler och de fallande födelsetalen ställer stora krav på staden att snabbt ställa om verksamheter, rikta om välfärdsbehov och anpassa stadsutvecklingen. Det råder omfattande kompetensbrist i flera yrkesgrupper som är kritiska för stadens verksamhet och näringslivet i stort.

God ekonomisk hushållning

I denna budget ligger de finansiella principer för god ekonomisk hushållning, som fastställdes år 2020, till grund för den långsiktiga ekonomiska planeringen.

Dessa anger att:

- Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent (inkluderat ansvarsförbindelsen för pensionsåtagande för pensioner intjänade före 1998).
- Staden bör över en rullande tioårsperiod uppnå ett resultatöverskott, exkluderat exploateringsbidrag och privata investeringsbidrag, motsvarande minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.
- Egenfinansieringsgraden av investeringar, inklusive utdelning från de kommunala bolagen, bör under en rullande tioårsperiod uppgå till minst 50 procent, men eftersträvas överstiga 60 procent.
- Exploateringsverksamheten skall bedrivas så att inkomster och utgifter över en rullande tioårsperiod är i balans.

Utöver de finansiella inriktningarna för koncernen och för kommunen är det viktigt med god ekonomisk hushållning i verksamheten. Det innebär för Göteborg att: de mål som fullmäktige formulerar i sitt årliga budgetbeslut utgår också verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen görs en samlad analys av dessa utifrån de målvärden som satts.

Med en god ekonomisk hushållning och effektiviseringar inom stadens verksamhet är ambitionen att på sikt kunna sänka skattetrycket. Det är viktigt att alla Göteborgs stads verksamheter planerar och agerar utifrån ett hela-staden-perspektiv och hushåller med stadens gemensamma resurser. Det finns en stor potential i digitaliserade arbetssätt, ny teknik och samlokalisering för att hålla nere administrativa kostnader som staden bör arbeta aktivt med.

Investeringar

Under 2023 växte Göteborg med 7 775 invånare. Det var den högsta antalsmässiga ökningen i hela landet, men en minskning från tidigare år. Framgent väntas befolkningsökningen avta kraftigt både i riket och Göteborg. Befolkningsförändringarna ställer krav på fortsatta investeringar som möter ett ökat behov av bostäder, välfärdslokaler och infrastruktur. Den demografiska utvecklingen behöver följas och analyseras noggrant. Staden behöver söka alternativa finansieringslösningar vid större byggprojekt. Det kan exempelvis röra medfinansiering inom Göteborgs stad men även extern finansiering. Samarbeten med andra offentliga aktörer såsom Västra Götalandsregionen, statliga myndigheter och EU där olika projekt ofta delfinansieras bör fortsätta.

I takt med att klimatförändringarna gör allt större avtryck i vårt närområde blir behovet av klimatanpassningar större. Här råder det fortfarande osäkerhet gällande vem som är betalningsansvarig för de enorma investeringar som kommer behöva göras för att göra Göteborg motståndskraftig mot havsnivåökningar, skyfall och andra väderfenomen som kommer att bli allt vanligare.

Ekonomi i balans

Skattesatsen för 2024 fastställs till 21,12 kronor. På sikt är målsättningen att skattetrycket för göteborgarna ska minska. Som nämnts ovan ställer det krav på en tydlig styrning av verksamheten, där nödvändiga prioriteringar måste genomföras. I denna budget används SKR:s skatteunderlagsprognos från augusti 2024.

De senaste åren har Göteborgs stad haft positiva ekonomiska resultat. 2023 finns 5,9 miljarder kronor avsatt i resultatutjämningsreserven (RUR). Enligt stadens regelverk är taket för resultatutjämningsreserven uppnått och det finns inte någon möjlighet att avsätta ytterligare medel. Syftet med RUR är att kunna utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över en konjunkturcykel. Under 2025 ianspråktas inga medel ur stadens resultatutjämningsreserv.

Budget 2025–2027 baseras på kommunfullmäktiges beslutade budget för 2024. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) är i SKRs augustiprognos 0,2 procent. Valfördsnämnder får en uppräkningsram motsvarande PKV. Justering har gjorts för att kompensera för befolkningsförändringar. Det är viktigt att nämnderna klarar av att hushålla med tilldelade medel då reserverna är begränsade. Utöver uppräkningsram får vissa nämnder specifika satsningar för att möta behovet. Internräntan kvarstår på 2,25 procent.

Realisationsvinsterna budgeteras med 650 miljoner kronor för 2025, 750 miljoner 2027 och 800 miljoner kronor 2027. Det bör nämnas att detta är en osäker prognos och kan behöva revideras för 2026 och 2027.

Utdelningen från de kommunala bolagen uppskattas till 150 miljoner kronor per år den kommande treårsperioden. Utdelning från bolagssektorn är på 150 miljoner kronor för 2025. Då räknas 50 miljonerna extra in från Parkeringsbolaget. Genom att optimera parkeringsintäkterna skapas förutsättningar på sikt för en hållbar utdelning.

I 2025 års budget avsätts 350 miljoner kronor för att möta nämndernas eventuella behov av att använda eget kapital. Möjligheten att använda eget kapital följer beslutade riktlinjer.

Kommunstyrelsen

Det är kommunstyrelsens ansvar att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnder och bolags verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden som ska handläggas av kommunfullmäktige, tar hand om den ekonomiska förvaltningen och verkställer kommunfullmäktiges beslut. Det är viktigt att kommunstyrelsen arbetar aktivt i frågor som berör hela kommunen såsom egna styrdokument, Agenda 2030, näringslivsutveckling och med att säkerställa en god välfärd för alla göteborgare. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar att leda och samordna stadens arbete för att öka tryggheten, skapa fler jobb, förbättra integrationen, stärka klimatsäkringsarbetet samt det övergripande personalansvaret.

Kommunfullmäktiges inriktning

Göteborg har en vision om att vara en hållbar stad öppen för världen. Det är migration och handel som hjälpt till att bygga Göteborg starkt. För att klara kompetensförsörjning även i framtiden är det viktigt att underlätta för människor som vill flytta hit. Göteborgs näringsliv behöver arbetskraftsinvandring för att säkra sin kompetensförsörjning i bristyrken, inte minst högutbildad arbetskraft inom exempelvis IT-sektorn. Göteborg ska också vara en stad för människor på flykt. I en orolig omvärld med Rysslands invasion av Ukraina och flera andra stora pågående konflikter i världen är det viktigt att Göteborg har ett bra mottagande av nyanlända.

Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som påbörjats av kommunstyrelsen de senaste åren ska fortsätta. Kommunstyrelsen behöver också säkerställa kompetenshöjande insatser kring välfärdsbrott, riskbedömning och arbetsmetodik inom de verksamheter som har behov av detta.

Kommunstyrelsens arbete med att stärka krisberedskap och civilt försvar ska fortsätta 2025. Göteborgs stad behöver färdigställa arbetet med att skapa en krigsorganisation, ta fram beredskapsplaner samt krigsplacera nyckelfunktioner.

Det är av yttersta vikt att Göteborgs stad agerar föregångare i klimatomställningsarbetet. Tillsammans med näringsliv, akademi och civilsamhälle ska staden aktivt arbeta för att minska Göteborgs klimatavtryck. I det arbetet behöver staden bidra med att påskynda omställningen av industrin inom exempelvis fordon, energi och petrokemi. Det öppnar nya möjligheter till grön tillväxt och export av miljöteknik. Kommunstyrelsen har ansvar för att samordna, stödja och följa upp Göteborgs stads klimatanpassningsarbete. Medel för klimatanpassning avsätts även i år för att utveckla arbetet med planering av översvämningsrisker. Det är även viktigt att arbetet med högvattenskyddet och skyfallsåtgärder fortgår för att inte riskera översvämning i delar av Göteborg.

Under hösten 2021 tecknade Göteborg Stad ett förnyat klimatkontrakt med Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket och Trafikverket. I kontraktet förbinder sig Göteborgs stad att utarbeta en klimatinvesteringsplan. Underlag för en klimatinvesteringsplan har tagits fram inför

en ansökan inom ramen för EU:s 100 klimatneutrala städer. Men arbetet med denna skulle behöva bli ännu tydligare även inom Göteborgs stad. Planen ska fungera som ett sammanhållande styrdokument för investeringar i staden och tydliggöra hur stadens grundläggande ekonomiska intressen understödjer en accelererad klimatomställning.

Det är viktigt att Kommunstyrelsen är proaktiv i olika nätverk som berör kollektivtrafik och infrastruktur, exempelvis i Stadstrafikforum, för att säkerställa att trafikplaneringen möter framtida utmaningar och behov. Genom att tidigt driva initiativ och samordna med andra aktörer kan Göteborg skapa ett hållbart och effektivt trafiksystem. Likaså behöver Göteborgs stad vara aktiva i frågan om järnvägsförbindelser mellan städer i Europa, såsom järnvägen mellan Göteborg och Oslo.

För att skapa ett starkare, gemensamt ansvarstagande för en trivsamt och trygg stadsmiljö krävs att Göteborgs stad samverkar med företag och fastighetsägare. Forum som Citysamverkan är ett viktigt forum för denna typ av dialog och Kommunstyrelsen bör även vara aktiva i bildandet av Business Improvement Districts och att områden i staden blir certifierade enligt Purple Flag.

Göteborg ska vara en bra studentstad och kommunstyrelsen ska därmed arbeta aktivt med målet om att bli Sveriges studentstad 2026. Ett av de prioriterade områdena är bostäder och därmed ska fler studentbostäder planeras och byggas under de kommande åren. Göteborg ska vara en levande stad där studentlivet får ta plats. Kontakten med staden ska vara enkel och information gällande exempelvis tillstånd och lokaler för studentkårer och liknande ska vara transparent.

Göteborgs stad är en mycket stor arbetsgivare med omkring 60 000 anställda inom en rad olika områden. Det kräver en stor variation av kompetenser och kunskaper. För att både locka och behålla personal behöver Göteborgs stad vara en attraktiv arbetsgivare. Genom att arbeta med att skapa en god arbetsmiljö där människor trivs och kommer till sin rätt skapas goda förutsättningar.

Kompetensförsörjningen är en av stadens stora utmaningar framöver, där färre behöver försörja fler och det saknas personal inom en rad olika sektorer. För att möta dessa utmaningar krävs både ett helhetsgrepp så att man jobbar brett i hela staden för att lösa problem och specifika insatser i de olika nämnderna. Arbetet utifrån den framtagna kompetensförsörjningsplanen ska fortgå. Det behöver finnas möjlighet att vidareutbilda sig och öka sin kompetens inom staden genom fortbildningsinsatser. Möjlighet att utvecklas och karriärmöjligheter måste finnas för att det ska vara attraktivt att jobba inom staden.

Det finns också ett behov av att nyttja den kompetens och de resurser som finns på ett effektivt sätt. Vissa arbetsuppgifter kan och bör bara göras av en människa men ny teknik såsom AI och andra digitala hjälpmedel kan både komplettera och i vissa fall ersätta vissa arbetsmoment. Det frigör tid och gör att personalen kan prioritera andra saker.

Det krävs åtgärder för att minska och på sikt få bort osakliga löneskillnader mellan likvärdiga arbeten i stadens förvaltningar. Undersköterska, stödassistent och barnskötare är exempel på tre stora kvinnodominerade grupper där det vid jämförelse med andra likvärdiga arbeten förekommer löneskillnader. Under 2025 görs en lönesatsning för dessa grupper.

Uppdrag

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en klimatinvesteringsplan med syftet att tydliggöra hur stadens grundläggande ekonomiska intressen understödjer en accelererad klimatomställning.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta för att boende, besökare och näringsliv upplever kontakten med staden som enkel, trygg och att den sker utifrån deras behov. Ett servicetänk ska genomsyra alla nämnder och bolags arbete så att invånare upplever att kontakten med dessa är enkel.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att stötta AB Framtiden och Business Region Göteborg med att uppmuntra och ingå i samarbeten mellan olika aktörer för att göra utpekade platser mer attraktiva genom exempelvis Business Improvement Districts och inkubatorer.

Stadsbyggnadsnämnden

Göteborg har vuxit från en stor småstad till en liten storstad. Tusentals nya bostäder och arbetsplatser har vuxit fram de senaste åren. Det är i grunden positivt att fler blir göteborgare och att företag satsar på staden. Det finns dock stora utmaningar i staden där en strategisk stadsutveckling kan bidra till lösningar. Göteborg har länge präglats av en stadsplanering där bostäder, handel och arbetsplatser separeras. Stadsdelar har byggts i enklaver utan sammanhållande stråk som förbinder dem. Det har bidragit till att staden blivit segregerad och bilberoende. De planerande nämnderna har inte arbetat tillräckligt samordnat och alltför många projekt har gått med ekonomiskt underskott. Göteborgs stadsplanering behöver en ny riktning så att utanförskapet bryts i de utsatta områdena, att framkomligheten förbättras för hållbara färdmedel och att näringslivet fortsatt vill satsa på Göteborg.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Stadsbyggnadsnämnden har ansvar för att driva och samordna den fysiska planeringen för Göteborg. Nämnden ska samordna och ansvara för den samlade strategiska stadsplaneringen. Ledtiderna i all stadsutveckling behöver kortas från ansökan om planbesked till bygglov. All stadsplanering bör utgå från en tydlig idé om hur staden ska se ut och fungera på sikt. Med tydliga stråk skapas förutsättningar för en gångvänlig stad och robust kollektivtrafik. En blandstad gör att olika människor rör sig runt hela staden olika delar av dygnet. Olika delar av staden har i alltför hög grad planerats oberoende av varandra. Alltför många områden i staden är fortsatt utpräglade bostads-, kontors eller handelsområden, vilket både bidrar till otrygghet och ohållbart resande. Stadsplaneringen i Göteborg genomgår just nu ett paradigmskifte för att ändra detta.

Stadsbyggnadsnämndens viktigaste uppdrag blir att säkerställa att "Göteborgs utvidgade innerstad" och Framtidens arbete med "Värdeskapande stadsutveckling" utgör grunden för stadens utbyggnad. I praktiken innebär det att staden ska planera stora områden och ge tydliga förutsättningar för en etappvis men långsiktig utbyggnad. Genom att omvandla överdimensionerade vägar till stadsgator blir det lättare att transportera sig via gång eller med cykel samtidigt som robust kollektivtrafik säkras.

Göteborg ska planeras för att vara en 15-minutersstad där det människor behöver dagligen finns nära. Göteborg ska förtätas med levande gatuplan för ökad trygghet, lokal handel och stadsliv. Ombildning av verksamhetslokaler i bottenplan till bostäder ska i regel inte tillåtas. Innerstaden ska återbefolkas och bindas ihop tydligare med resterande stadsområden. Hav och älv ska tillgängliggöras och fler delar av älvstränderna befolkas genom husbåtar. Ytterstadens orter ska utvecklas till attraktiva småstäder och stationssamhällen, utan att värdefull natur och jordbruksmark förstörs. Trädgårdsstad och kvarterstad med sammanbyggda kvarter som skapar trivsamma gaturum ska premieras i planering och nyproduktion. Göteborg ska byggas blandat i hela staden.

Stadsbyggnadsnämnden ska planera med fokus på kvartershus med slutna kvarter. Nämnden ska se till att modernistisk stadsplanering undviks, exempelvis punkt- och lamellhus utan koppling till gatan, storskaliga markparkeringar och funktionsseparerade bostads- eller handelsområden. De

externa köpcentren ska inte utvidgas utan istället stegvis avvecklas och ersättas med handel som kan integreras i stadsväven. De utsatta områdena ska byggas om till trädgårdsstäder med fler villor och stadsradhus. Arbetet med Biskopsgårdens trädgårdsstad ska prioriteras. Liknande satsningar har påbörjats i Tynnered och ska även inledas i Göteborgs andra utsatta områden. Fokus ska vara att öka stadens attraktivitet och markvärden. Med ökade markvärden i stadens utsatta områden ökar viljan att investera även från privata aktörer.

Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera hållbara trafikslag med starkt fokus på framkomlighet för kollektivtrafiken. Den långsiktiga inriktningen för staden ska vara utbyggnad av spårbunden och planskild trafik där det är möjligt. Nämnden ska i samverkan med övriga relevanta nämnder verka för att säkra finansiering och genomförande av Målbild Koll 2035. Staden ska delta i arbetet med Skagerakbanan. Nämnden ska också prioritera cykelprogrammet och pendelcykelstråken. Att öka de hållbara trafikslagen är även viktig för stadens resilienskraft i ett osäkert omvärldsläge.

Stadsbyggnadsnämnden ska planera för en blandad stad även vad gäller upplåtelseformer. En kraftig övervikt av småhus ska planeras i bostadsområden med många flerbostadshus, i synnerhet stadens utsatta områden. I villaområden behövs fler flerbostadshus. Nämnden ska särskilt arbeta för att fler barnfamiljer ska kunna bo och leva i Göteborg, dels genom fler småhus, dels genom att planera för fler stora lägenheter med barnvänliga innergårdar. Staden ska verka för att mer social infrastruktur placeras på bottenplan i flerbostadshus där det är praktiskt och ekonomiskt genomförbart. Dessutom kan fler innergårdar nyttjas till exempelvis förskolegårdar och uteplatser för vård- och omsorgsboenden där det är lämpligt.

Planprogrammen behöver utformas så att de underlättar för de kommande skedena, inte minst så att detaljplaneprocessen kan påskyndas. Planprogrammen ska vara utformade så tydligt att exploatörsdrivna detaljplaner ska kunna bidra till hög produktion av nya bostäder samtidigt som kommunens intentioner med ett nytt område följs. All stadsplanering i Göteborg ska ha ett näringslivsvänligt perspektiv och säkra tillgången till industrimark. Kostnaderna för att bygga bör också minska. Det kan bland annat göras genom att marken planläggs först så att markanvisningarna kan delas upp i mindre, standardiserade tomter. På så vis kan även mindre byggaktörer delta i konkurrensen. En viktig förutsättning för näringslivet och industrietableringar är tillgången till mer grön el. Arbetet med att ta fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för produktion och lagring av förnybar energi, med fokus på havsbaserad vindkraft ska prioriteras och är viktig för klimatomställningen och för att säkra näringslivets tillgång till energi. Nämnden ska ta fram en handlingsplan för att åtgärda de planbestämmelser som försvårar för solceller.

Göteborg bör i första hand byggas ut på redan ianspråktagen mark. På så vis utnyttjas befintlig infrastruktur både över och under mark. Göteborg ska inte utvidgas på naturområden och jordbruksmark. Jordbruksmarken ska särskilt värnas för mer närproducerad mat, fler gröna näringar och stärkt självförsörjningsgrad. Stadens parker och grönområden ska värnas och utvecklas. I takt med att staden växer ska fler parker anläggas och alla göteborgare ska ha högst 300 meter till sin närmsta park. Arbetet med "Göteborg Utvidgade Innerstad" utvidgas just nu till mellanstaden och ytterstadens centralorter. Syftet är att hela staden ska tillföras stadskvalitéer samt möjliggöra för ökad produktion av villor och stadsradhus. Målet är 500 nya småhus, primärt med små tomter och i vissa fall som hyresrätter, byggs årligen över hela Göteborg. Detta i anslutning till befintlig infrastruktur genom trädgårdsstadens principer. Nämnden ska påbörja arbetet med ett nytt utredningsområde, Selma Trädgårdsstad, längsmed norra sidan av

Skälltorpsvägen. Området innehåller, till skillnad från Kärra/Skogome, ingen jordbruksmark och har potential att bli en hållbar ny stadsdel. Till skillnad från tidigare och numera avbrutna utredningsområden har detta område gångavstånd till samhällsservice (Selma stad), cykelavstånd till centrum och är rustat för spårbunden kollektivtrafik (Citybusstråk Litteraturgatan). En exploatering av Skälltorpsvägen bör medfinansiera spårvägsutbyggnad längsmed Litteraturgatan. Nämnden ska även verka för att det ska bli enklare att stycka av befintliga tomter i syfte att öka småhusproduktionen samt arbeta med standardiserade tomtindelningar.

Staden ska även satsa på centralorterna i Göteborgs landsbygd såsom Säve och Olofstorp för att öka attraktiviteten och öka underlag för kollektivtrafik samtidigt som den värdefulla jordbruksmarken bevaras. Just nu pågår en utredning med syfte att utreda servicen i ytterstaden och hur man kan utveckla servicenoder så att fler i Göteborgs glesbygd får närmare till samhällsservice. Handlingsplaner för Göteborgs glesbygd samt skärgård ska tas fram i samverkan med lokala aktörer. Pendelcykelnät ska byggas ut till ytterstadens centralorter.

Stena-terminalerna ska flytta från Södra Älvstranden. Stadsbyggnadsförvaltningen arbetar för närvarande med en fördjupad översiktsplan som inkluderar inrättande av ett maritimt centrum i området och husbåtar längsmed kajerna. Centrumet ska utvecklas i samverkan med kulturbåtshamnarna vid Eriksberg och Klippan.

För att integrera Göteborgs unika havs- och kustmiljö i Göteborgs stadsplanering ska nämnden ta fram en integrerad havsmiljöplan, i form av en fördjupad översiktsplan. Att integrera havsmiljön i stadsplanering och byggnation är inte bara en miljömässig nödvändighet utan också en möjlighet att främja hållbar utveckling, stärka stadens förmåga och förbättra invånarnas välbefinnande. Havet med sjöfarten, fiskerinäringen, hamnen, båtlivet och södra skärgården är en viktig del av Göteborgs själ och identitet. Den fördjupade översiktsplanen ska främja klimatanpassning, havsnära rekreation, turism, innovationer och blå ekonomi med stadens stadsutveckling.

Ett omtag ska göras med Hedens programarbete med inriktningen att planera utifrån Göteborgs Utvidgade Innerstad och samtidigt möjliggöra för ökad yta åt idrott och rekreation på den södra sidan. Inriktningen ska också vara att markparkeringarna ersätts av ett yteffektivt p-hus kombinerat med inomhushall. En större andel av bostäderna på Heden bör bli studentbostäder. Nämnden har påbörjat planerna för permanenta husbåtsplatser på Lindholmen och ska påbörja planeringen av ett så kallat Living Lab med fokus på nya innovativa boendeformer såsom tiny houses och husbåtar på Ringön. Naturreservat i Lärjeåns dalgång ska genomföras på ett sådant sätt att det inte försvårar för utvecklingen av lantbruk och gröna näringar. Den unika natur- och kulturmiljön ska värnas på andra sätt. Göteborgs innerstad ska bli utsläppsfri genom en miljözonklass 3 som införs stegvis. Staden ska också använda miljözon klass 3 som verktyg för att kunna bygga fler bostäder, förskolor och skolor. Verktiget ska användas främst i nybyggnadsområden där kraven för luftkvalitet och buller riskerar att inte uppnås. Miljözon klass 3 kan även användas som verktyg i områden med stor arbetspendling i syfte att påskynda elektrifieringen av fordonsflottan i stort.

Stadsbyggnadsnämnden arbetar just nu på en ny parkeringspolicy som ska vara i linje med målen i miljö- och klimatprogrammet.

Förvaltningen arbetar just nu med ett nytt arbetssätt där de planerade nämnderna ska samverka i högre utsträckning med gemensam utbyggnadsplanering, investeringsplan och prioriteringar genom en så kallad Övergripande Inriktning för samordnad Stadsutveckling (ÖISS). Inom ramen för detta arbete ska förvaltningen även göra processen för startplanerna mer långsiktiga och transparenta. Just nu upplever marknadens aktörer och de kommunala bolagen att det är svårt att få förståelse och insyn i vilka detaljplaner som ska prioriteras.

Rosenlundsverket planeras att avvecklas till 2030 som kraftvärmeverk. I syfte att skapa mångfald bland kultur- och nöjesliv längsmed nya Södra älvstranden ska nämnden utreda möjligheterna att göra Rosenlundsverket till en nattklubb och kulturscen.

Uppdrag

- Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att tillse att "Göteborgs Utvidgade Innerstad" och "Värdeskapande stadsutveckling" utgör grunden för stadens utbyggnad och de principer som staden ska planera utifrån.
- Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att utöka Göteborgs Utvidgade Innerstad till mellanstaden och ytterstadens centralorter samt om ytterligare markbehov finns påbörja arbetet med utredningsområde Skälltorpsvägen.
- Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att se över styrande dokument avseende tomtindelning så att fler mindre avstyckningar av befintliga tomter kan möjliggöras,
- Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att prioritera ny infrastruktur för kollektivtrafik med fokus på utbyggnad av spårbunden och planskild trafik. Nämnden ska även ta fram en plan för hur placering och krav på stråk och stationer för Metrobuss och Citybuss enligt Målbild Koll2035 samt att utreda hur stadsbanestråken kan planskiljas genom innerstaden.
- Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att införa en miljözon 3 i ett nybyggnadsområde.
- Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att fram en integrerad havsmiljöplan, i form av en fördjupad översiktsplan.
- Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att ändra inriktningen för Hedens programarbete enligt ovan.
- Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att planera ett Living lab på Ringön.
- Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att göra processen för startplaner mer långsiktiga och transparenta.
- Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med Higab, Göteborg Energi, kulturnämnden, och andra relevanta nämnder och bolag utreda möjligheterna göra om Rosenlundsverket till en nattklubbsscen.

Exploateringsnämnden

Göteborg genomgår en av de större stadsomvandlingarna staden upplevt. Att staden utvecklas i en positiv riktning med fler bostäder och arbetsplatser är helt beroende av en ansvarsfull och hållbar markförsörjning. Genom stadens markanvisningar kan fler aktörer bidra till att skapa ett starkare Göteborg. Exploateringsnämnden har en mycket viktig roll om stadens organisation för stadsutveckling ska bli mer sammanhållen och effektiv.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Exploateringsnämnden har ansvar för kommunens strategiska markförsörjning och ansvarar för kommunen fasta egendom. Nämnden ansvarar för kommunens samlade exploateringsverksamhet och har en mycket viktig roll i den nya organisationen för stadsutveckling. Just nu pågår ett arbete med en stadensgemensamarbetsprocess för plan- och exploateringsprojekt (PLEX).

Exploateringsnämnden har ett särskilt ansvar att utifrån sin roll som exploatör och markägare driva stadens övergripande planering och prioritering. Nämnden har också ett särskilt ansvar att se till att stadens exploateringsprojekt och de stora infrastrukturprojekten håller budget. Samtliga exploateringsprojekt ska ha en positiv exploateringsekonomi inklusive alla kostnader, exempelvis infrastruktur och VA. Undantag kan göras för projekt i utsatta områden som bidrar till en positiv social hållbarhet.

Göteborg har ett stort underskott av kollektivtrafiksatsningar. Staden behöver mer aktivt verka för ökad finansiering av ny kollektivtrafikinfrastruktur inklusive målbild koll 2035 från andra medel än kommunalskatten. Staden ska därför verka för ny statlig finansiering genom ett nytt västsvenskt paket och redan nu arbeta fram ett förslag med övriga nämnder och relevanta aktörer. Exploateringsnämnden ska även se till att exploatörerna, markägarna och fastighetsägarna i regel finansierar de kollektivtrafikbehov som stora exploateringsprojekt ger upphov till.

Särskilt fokus bör vara utbyggnad av den spårbundna trafiken som är den enskilt viktigaste åtgärden för robust kollektivtrafik och ger högst höjning av markvärdena. På så vis kan de som finansierar kollektivtrafiken få avkastning på detta och starka incitament för utbyggd kollektivtrafik skapas.

Exploateringsnämnden ska i regel genomföra markanvisningar på två sätt. Antingen efter planskede genom standardiserade tomtindelningar eller innan planskede för att skapa förutsättningar för exploatörsdrivna detaljplaner. Genom att införa standardiserade riktlinjer för tomtindelning skapas en enhetlig och sammanhängande stadsmiljö som främjar en hög byggtakt, socialt välbefinnande och miljömässig hållbarhet. En väsentlig del i införandet av standardiserade tomtindelningar är att kommunen planlägger marken innan markanvisning sker. På så vis bidrar staden med att skapa konkurrens inom byggsektorn och till en större mångfald av den arkitektoniska gestaltningen. Planarbetet ska vara så välarbetat att markanvisningarna kan ha få krav utöver miljö- och klimatkrav.

Vid marktilldelning för hyresrätter ska staden kunna ställa krav på privata fastighetsägare att överlåta en viss andel av nytt bostadsbestånd för sociala ändamål. Målet är att nya sociala kontrakt ska vara utspridda över hela staden, och endast om det finns synnerliga skäl kan de tecknas i utsatta områden.

Exploateringsnämnden ska i regel låta marknaden bestämma upplåtelseform för flerbostadshus, i de fall de fall det råder brist på en enskild upplåtelseform inom en stadsdel ska däremot nämnden aktivt verka för att markanvisa den upplåtelseform som saknas. För utsatta områden ska inga nya hyresrätter markanvisas, undantag kan göras om bedömningen är att det kan bidra positivt till den sociala hållbarheten, exempelvis hyresradhus eller kategoribostäder såsom studentbostäder eller trygghetsboenden. Nämnden ska aktivt arbeta för att det ska finnas en bra blandning av bostadsstorlekar och inte minst större bostäder.

Planerade hyresrätter i utsatta områden ska om det är möjligt konverteras till bostads- eller äganderätt. Exploateringsnämnden ska i samverkan med framtidskoncernen och näringslivet arbeta för finansieringsmodeller som möjliggör fler egenägda boenden i utsatta områden, exempelvis hyresköpsmodeller. En modell som bör provas är att framtidskoncernen eller lämplig privat aktör i högre utsträckning kan vara ankarbyggherre och på så vis underlätta för en större mångfald av byggaktörer som har möjlighet att bidra till stadens utveckling, inte minst i de utsatta områdena.

Nämnden ska särskilt arbeta för fler studentbostäder, boende med särskild service och trygghetsboenden. Målet om antalet trygghetslägenheter ska öka till 600 per år. Andelen äldre i kommunen blir allt större och trygghetsboende ger möjlighet för äldre att bo kvar hemma och åldras med trygghet i ett socialt sammanhang. Bristen på studentbostäder är mycket stor och för att nå målet att det ska byggas 7000 studentbostäder till 2026 behövs krafttag. Nämnden har nyligen intensifierat detta arbete vilket börjat ge resultat i antalet planerade studentbostäder. Det finns flera platser i Göteborg som passar för olika typer av kategoribostäder, där exempelvis brist på förskolor och skolor hindrar bygget av vanliga bostäder. I andra, ofta centrala lägen, kan ljudmiljöerna eller kringliggande verksamheter vara mindre passande för exempelvis barnfamiljer. I det första fallet finns det en potential för trygghetsboenden, i det andra för studentbostäder. Att öka planeringen av kategoribostäder är ett sätt att hålla upp byggtakten i ett svårare konjunkturläge.

En grundprincip är att staden inte ska äga mark utan ett kommunalt syfte. Under mandatperioden ska kommunen aktivt verka för att avyttra jordbruksmark som inte är föremål för någon form av framtida stadsutveckling. Dessa ska omfattas av ett skydd mot ändrad användning i annan ägares hand. Försäljning kan endast ske till dem som ämnar att bruka marken, i första hand nuvarande arrendatorer eller andra potentiella jordbrukare och entreprenörer som vill utveckla gröna näringar. Nämnden arbetar för närvarande med att ta fram en karta som tydliggör vilken jordbruksmark som ska vara möjlig att köpa för de som vill bruka dem. Även industrimark som går i linje med översiktsplanens intentioner ska i högre utsträckning kunna säljas till verksamheterna.

Näringslivsperspektivet ska finnas med i all stadsplanering och nämnden ska genom markförsörjningsarbetet tillse att det finns tillgänglig och attraktiv mark för näringslivetableringar. Ett sätt att säkra industrimark och använda stadens mark effektivt är att verka för förtätning av befintlig industrimark.

Uppdrag

- Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att tillse att fler markanvisningar sker efter att ett område planlagts samt att markanvisningarna är uppdelade.
- Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att säkerställa att kollektivtrafikinfrastruktur i större exploateringsprojekt i högre grad finansieras av exploatör, markägare och fastighetsägare.
- Exploateringsnämnden får i uppdrag att verka för ny statlig finansiering genom ett nytt västsvenskt paket och arbeta fram ett förslag med övriga nämnder och relevanta aktörer.
- Exploateringsnämnden får i uppdrag att säkerställa en blandning av upplåtelseformer i hela staden och att inga hyresrätter i regel markanvisas i utsatta områden.
- Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med Framtidskoncernen och näringslivet arbeta för finansieringsmodeller som möjliggör fler egenägda boenden i utsatta områden, exempelvis hyresköpsmodeller.
- Exploateringsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med BRG, verka för mer byggbar industrimark, både genom ny mark och förtätning av befintlig. Nämnden ska verka för att det ska finnas detaljplanerad mark inför kommande etableringar.
- Exploateringsnämnden får i uppdrag att kartlägga behovet av fler trygghetsboenden och identifiera lämpliga platser och principer för markanvisning.

Stadsmiljönämnden

Göteborg är en fantastisk stad med vackra parker och unikt kustlandskap, men det finns många delar av stadens stadsmiljö som behöver förbättras. Stadens parker som finns behöver värnas och utvecklas när staden växer. Stadens mobilitet behöver förändras så att framkomligheten kraftigt förstärks för hållbara trafikslag.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Nämnden har ett helhetsansvar för stadens offentliga rum och samlade framkomlighet och ska arbeta för att skapa tillgängliga, attraktiva och levande stadsmiljöer och naturområden.

Göteborg ska vara en stad där det går snabbt och smidigt att transportera sig hållbart. Att kunna transportera oss smart är nyckeln till att uppnå stadens miljö- och klimatmål.

Stadsmiljönämnden ska prioritera framkomligheten för gång, cykel, kollektivtrafik samt näringslivets transporter. Tillgängligheten ska vara fortsatt god för de som behöver använda bilen, men hastigheten ska anpassas utifrån de oskyddade trafikanterna. Principen att förorenaren och nyttjaren ska betala ska i högre grad tillämpas. Staden ska verka för att trängselskatten differentieras och att emissionsklass beaktas.

Målen i miljö- och klimatprogrammet ska uppfyllas. Enligt uppföljningen är dock prognosen att målen inte kommer att uppfyllas. Stadsmiljönämnden är en mycket viktig aktör för att detta ska ske och har stor rådighet inom stadens trafikutveckling. Stadsmiljönämnden ska bejaka ny innovativ teknik och mobilitet samt arbeta mer med att testa och utvärdera nya kostnadseffektiva sätt att öka det hållbara resandet. I syfte att uppfylla ovanstående strategier och program får nämnden i uppgift att skyndsamt ta fram konkreta förslag som kortsiktigt stärker måluppfyllnaden.

Stadsmiljönämnden ska särskilt stödja stadsbyggnadsnämnden för förbättrad kollektivtrafikinfrastruktur med fokus på mer spårbunden trafik, intentionerna i Målbild Koll 2035 och utbyggnad av pendelcykelstråk. Nämnden ska prioritera trafiksäkerhet och stadsmiljöer utifrån ett barnperspektiv. Barn och unga ska kunna gå och cykla till skola och fritidsaktiviteter. En sänkning av bashastigheten för trafiken i staden ska påskyndas där behovet är som störst. Detta för att öka trafiksäkerheten för gående och cyklister samt minska bullerstörningar och luftföroreningar för boende. Det innebär även ökade möjligheter för fler bostäder.

Staden ska genomföra en genomgripande hastighetsöversyn och utreda hur sänkt bashastighet kan genomföras med både omskyltning och gatuomvandlingar. Hastigheterna i stadsmiljön bör variera mellan gångfart och max 40 km/h, exempelvis utifrån den modell som tillämpas i Designguide för Smarta gator.

Ökad yta och förbättrad genhet för de hållbara trafikslagen är en av de viktigaste åtgärderna för att ställa om till mer hållbara resor och attraktivare stadsmiljö. Stadsmiljönämnden ska löpande omvandla yta för biltrafik till fler och bredare gång- och cykelbanor samt ökat utrymme för kollektivtrafiken. Kantstensparkering ska löpande tas bort och ersättas av exempelvis bredare gång och cykelvägar eller uteserveringar. Arbetet med taktisk urbanism, såsom Pilotområde Cykel

ska skalas upp och prioritera tillfälliga, kostnadseffektiva och uppskalningsbara åtgärder. I grunden handlar det om tillfälliga omprioriteringar av gaturummet för att stärka hållbart resande, vistelse och stadsmiljökvatitéer. Syftet med detta arbete ska vara att testning och utvärdering både ska leda till temporära förändringar och som underlag till permanenta förändringar i samband med större underhåll eller investering, exempelvis genom flexibla och smarta gatu- och stadsmiljöplaner. Då kommer det på sikt att krävas att stadens insatser går ifrån enskilda åtgärder på enstaka gator till att på systemnivå omvandla gatunätet i Göteborgs stadsstruktur. Fokus ska läggas på framdrift genom testning och utvärdering framför utredningar och rapporter. Arbetet bör tydligt utgå från innovation och lärdomarna av förvaltningens tidigare arbete med taktisk urbanism såsom Pilotområde Cykel, sommargågatorna/sommartorgen och Framtidsgatan. Utgångspunkt ska vara relevant forskning och omvärldsanalys av städer som lyckats med en snabb trafikomställning samt Designguide för Smarta gator och Global Street Design Guide. Förvaltningen har tidigare tagit fram en karta över stadens cykelvägar och nämndens planerade investeringar. Den kartan är ännu inte offentlig, men ska bli det i syfte att öka transparensen till göteborgarna.

Fler gator ska ombildas till cykelgator och stadens cykelnät byggas ut. Cykelinfrastrukturen behöver förbättras i hela staden, i synnerhet i den centrala staden. Därför ska Norra hamngatan byggas om till pendelcykelstråk och Västra och Östra Hamngatorna bli cykelgator. Pendelcykelstråken ska i samverkan med stadsbyggnadsnämnden byggas ut och cykelprogrammet verkställas utifrån framtagna karta och prioriteringsordning. Trafiksäkerhetsarbetet ska prioritera säkra gång- och cykelvägar till skolor och förskolor. Stadsmiljönämnden ska också utveckla Göteborgs första cykellekplats, ett koncept som är vanligt i Danmark där skolorna även använder dem för övningar av trafikregler.

Boende ska kunna själva påverka sin trafikmiljö genom att det i samverkan med Stadsmiljöförvaltningen upprättas Lugna gatan-zoner. Dessa zoner ska utgå från den arbetsmetod som tillämpas i bland annat Storbritannien och kallas low traffic neighbourhoods. Metoden innebär att ett bostadsområde, ofta genom initiativ från de boende själva, får trafikdämpande åtgärder för att minska på genomfartstrafiken. Dessa zoner kan genomföras genom exempelvis hinder som pollare, bommar och planteringar med undantag för boende, leveranser och räddningstjänster samtidigt som orelaterad genomfartstrafik förbjuds. Low traffic neighbourhoods har visat sig vara ett effektivt sätt att höja den lokala trafiksäkerhet och öka gång och cykel.

Med inspiration från stadsmiljöplanen ska parkeringarna på Kungstorget längs Bazargatan tas bort på sikt, i syfte att skapa en levande stadsmiljö med plats för lek, restauranger, handel och möjlighet att komma nära vattnet. Framkomlighet för leveranser och korttidsparkeringar för butikernas kunder ska tillgodoseas. Grönsakstorget har med framgång förvandlats till ett populärt sommartorg på sommaren. Nu är läge att ta nästa steg och skapa ett året-runt-torg med permanenta åtgärder, såsom träd, parkmiljö och aktivitetsytor som kan årstidsanpassas. Nämnden ska använda digitalisering och utrymme i lagstiftningen för ett mer flexibelt nyttjande av allmän platsmark.

Stadsmiljönämnden arbetar för närvarande tillsammans med Stadsbyggnadsnämnden för att ta fram en ny parkeringspolicy för staden som ska utgå från målen i stadens miljö och klimatprogram och den snart reviderade trafikstrategin. Utgångspunkten i det arbetet är att P-

platserna ska nyttjas mer effektivt och parkeringarnas fotavtryck i staden ska minska, samtidigt som tillgängligheten ska vara god. Gatu- och markparkering ska flyttas till p-hus. P-platser ska reserveras till en årligen ökad andel gröna bilpooler och delningstjänster. Parkeringsavgifterna ska bli mer dynamiska. Parkeringsplatser som främst används till arbetspendling där det finns god tillgång till kollektivtrafik ska minska och ersättas av pendelparkeringar och förstärkt kollektivtrafik. Staden ska även bygga ut och prioritera säkra cykelparkeringar. Privatbilismen från kranskommunerna ska kraftigt minska. Göteborgs innerstad ska bli utsläppsfri genom en miljözon klass 3 som införs stegvis, därtill ska en miljözon klass 3 införas inom ett område med hög arbetspendling i syfte att påskynda elektrifieringen av fordonsflottan.

Göteborg ska bygga ut laddinfrastrukturen med fokus på kvartersmark och parkeringsanläggningar för att underlätta omställningen av fordonsflottan, såväl för tunga som lätta fordon.

Staden ska samverka med näringslivet för att anpassa godstransporterna efter stadsmiljön, exempelvis genom möjlighet till omlastning till mindre elektrifierade fordon. Stadsmiljönämnden ska verka för nya lösningar för näringslivstransporter inom ramen av godsprogrammet, exempelvis dynamiskt nyttjande körbanor (där näringslivets transporter delar av dygnet får tillträde till kollektivtrafikkörfält) och dynamiskt nyttjande av allmän plats (där markens användning kan variera beroende på tid på dygnet). Nämnden ska nyttja projektet Gothenburg Green City Zone för att identifiera och genomföra effektiva åtgärder som bidrar till att uppnå klimatmålen.

Ny gång- och cykelbro över älven är en prioriterad åtgärd för att binda samman staden. Stadsmiljönämnden ska även verka för fler sätt att ta sig över älven, exempelvis test av självkörande och delvis anropsstyrda elskyttlar. På sikt ska staden verka för att det etableras en så kallad "Blue City Zone" där delar av älven blir testarena för ny teknik och framkomlighet på vattnet. Inom ramen för detta ska nämnden samverka med näringsliv och akademi för att initiera och söka finansiering av en uppskalningsbar pilot för självgående elskyttlar över älven som del av sin ordinarie innovationsverksamhet. Staden ska även aktivt verka för bärplansfärjor till Södra Skärgården.

Serviceresor är en viktig del av nämndens verksamhet. IT-stödet behöver dock förnyas och den pågående innovationsupphandlingen ska fullföljas för att ytterligare höja kvaliteten.

Göteborgs parker och grönområden ska utvecklas. Alla göteborgare ska ha kort avstånd till mindre bostadsnära parker och idrottsplatser. Stadsmiljönämnden ska särskilt satsa på att fler ska besöka stadens parker och grönområden, genom att göra dem mer attraktiva och tillgängliga. Attraktiva entréer till stadens parker och grönområden liksom tillgängligheten för funktionshindrade ska prioriteras. Stadsmiljönämnden ska utveckla och värna stadens lekplatser i hela staden. De mindre lekplatserna är viktiga för barns närmiljö och de större utgör ofta populära besöksmål.

Stadsmiljönämnden ska arbeta förebyggande och i samverkan med fastighetsägare och andra relevanta aktörer för att stärka renhållningsarbetet och snöröjningen i staden genom att nyttja befintliga resurser mer effektivt och se till att avtalen är ändamålsenliga. Råttbekämpningen ska fortsatt prioriteras och stadsmiljönämnden har ett samordningsansvar för detta.

Västkusten, Göteborgs skärgård och kustlandskapet är världsunikt och ger stort värde både för invånare och besökande. Kusten ska vara tillgänglig för alla och bevarandet av kulturlandskapet ska värnas. Renhållning av både vatten och stränder ska prioriteras genom ett starkt samarbete mellan kommuner, regionen och EU. Göteborgs allmänna badplatser tillför viktiga värden för rekreation och naturupplevelser året runt. Nämnden ska planera för att fler badplatser säkert ska kunna nås genom cykel. Intresset för att kunna bada i älven är stort. Med Jubileumsbadet på plats är det dags att ta nästa steg för fler badplatser i älven. Ett friluftsbad i Sannegårdshamnen ska anläggas. Det blir en mindre investering än Jubileumsbadet men bidrar till att förlänga badsäsongen för exempelvis vinterbad och kan göra Göteborg till en mer attraktiv stad året om.

Stadsmiljönämnden ska företräda Göteborgs Stad gentemot Naturvårdsverket och Länsstyrelsen, ta fram relevant underlag och initiala konceptidéer och verka för att staten inrättar ett Naturum i Göteborg.

Nämnden ska bevara och utveckla stadens utegym och spontanidrottsplatser. Nämnden ska även prioritera tillgänglighetsfrågor och för att tillgängliggöra fler av nämndens anläggningar, såsom parker, badplatser och utegym. Detta arbete ska ske i tät samverkan med funktionsrättsrörelsen. Nämnden ska verka för att tillgänglighetsanpassa en naturled för blinda och synskadade personer. Göteborg ska vara en plats där alla får plats.

Uppdrag

- Stadsmiljönämnden får i uppdrag att skyndsamt ta fram konkreta förslag som stärker stadens förutsättningar att uppnå målen i miljö- och klimatprogrammet.
- Stadsmiljönämnden får i uppdrag att tydligt prioritera framkomlighet, yta och genhet för de hållbara trafikslagen.
- Stadsmiljönämnden får i uppdrag att skala upp arbetet med taktisk urbanism, såsom Pilotområde cykel.
- Stadsmiljönämnden får i uppdrag att göra kartan över stadens cykelvägar och planerade investeringar offentlig för allmänheten
- Stadsmiljöförvaltningen får i uppdrag att genom Lugna gatan-zoner (Low Traffic Neighbourhood) förbättra trafiksäkerheten i bostadsområden där det finns ett behov och stöd för det.
- Stadsmiljönämnden får i uppdrag att säkerställa god tillgänglighet och framkomlighet för näringslivets transporter, bland annat genom att verka för nya tekniska lösningar såsom dynamiska körfält och tidsstyrt nyttjande av allmän platsmark. Arbetet med Gothenburg Green City Zone ska nyttjas.
- Stadsmiljönämnden får i uppdrag att verka i samverkan med näringsliv och akademi, initiera och söka finansiering av en uppskalningsbar pilot med självgående elskyttlar över älven.
- Stadsmiljönämnden får i uppdrag att fler badplatser ska vara möjliga att nå på ett säkert sätt med cykel.
- Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utifrån utredningen som gjordes 2019 (0890/19) anlägga ett friluftsbad vid Sannegårdshamnen.

Stadsfastighetsnämnden

Ändamålsenliga lokaler för stadens verksamheter är avgörande för att kunna erbjuda kommunal service av hög kvalitet. Stadsfastighetsnämnden har omfattande utmaningar med eftersatt underhåll, det är viktigt att prioritera reinvesteringsarbete för att minska det eftersatta underhållet som byggts upp under flera år. Till följd av snabba demografiska ändringar så kommer stadsfastighetsnämnden behöva växla upp arbetet med flexibla lokaler där funktioner kan ändras utifrån förändrade behov.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Stadsfastighetsnämnden har till uppgift att tillhandahålla, förvalta och utveckla de verksamhetslokaler med tillhörande utemiljöer som behövs för stadens nämnder. Nämnden ska säkerställa en god och effektiv fastighetsförvaltning. Nämnden ansvarar för att ur ett hela-staden-perspektiv, förvalta, bygga och utveckla ändamålsenliga och kostnadseffektiva verksamhetslokaler.

Stadsfastighetsnämnden behöver påskynda arbetet med energieffektivisering samtidigt som kulturmiljö och livscykelperspektiv på renoveringarna beaktas. Nämnden ska säkerställa snabb utbyggnad av solceller på de byggnader där det är lämpligt. Nybyggda hus ska i hög utsträckning vara lågenergihus och ha klimatsmart uppvärmning. Nämnden ska där det är lämpligt arbeta för att uppnå relevanta miljöcertifieringar.

Nämnden ska öka återbruket av material vid renoveringar och nybyggnation. I den utsträckning det är ekonomiskt försvarbart ska nämnden använda mer miljövänliga och naturliga material, som kan vara mer kostsamt på kort sikt men mer ekonomiskt och slittåligt på lång sikt. Det kan exempelvis handla om naturmaterial såsom linoljefärg och massivt trä. Ett livscykelperspektiv ska alltid prägla nämndens underhållsarbete och investeringar. Tillfälliga modullokaler ska kraftigt begränsas.

Nämnden har en mycket viktig roll i stadens stadsutveckling i stort. Nämnden ska arbeta aktivt för att säkerställa att nya kommunala lokaler om möjligt blir en integrerad del av gaturummet. Kommunens nya verksamhetslokaler ska i högre utsträckning placeras gatunära, innehålla levande bottenplan och entréer mot gatan samt kombineras med olika funktioner. Nämnden ska verka för att exempelvis fler nya förskolor, vård- och omsorgsboenden och BmSS-boenden förläggs i flerbostadshus. Förskolor och äldreboenden bör kombineras i högre utsträckning. Innergårdar kan där det är lämpligt användas som verksamhetsyta, exempelvis förskolegård eller uteplats för vård- och omsorgsboende. På så vis kan staden nyttja sin mark mer effektivt, skapa bullerfria utemiljöer och tillse att det finns en närhet till kommunal service. Förskolors storlek ska anpassas utifrån detta perspektiv och kunna vara mer flexibla.

Barnperspektivet ska alltid väga tungt i nämndens verksamhet. Nämnden ska säkerställa att samtliga förskole- och skollokaler har bra arbetsmiljö för elever och vuxna samt särskilt satsa på att förbättra och rusta upp förskole- och skolgårdar så att barn och elever alltid har en kvalitativ utemiljö. Stadsfastighetsnämnden ska säkerställa att det finns säkra cykelparkeringar vid varje kommunal verksamhet och där det är möjligt i nära anslutning till entréerna. Nämnden ska därför

göra en inventering över samtliga fastigheter. Där det är nödvändigt och bedöms lämpligt kan ett begränsat antal bilparkeringsplatser tas i anspråk för utbyggnad av säkra cykelparkeringar. Prioritering ska ske på förskolor, grundskolor samt idrottsanläggningar som nyttjas av många barn och ungdomar.

Nämnden ska aktivt arbeta med energieffektivisering och ha särskilt fokus på smart elstyrning i syfte att minska kostnader och effektbelastningen.

Som en följd av det säkerhetspolitiska läget har nämnden fått ett förstärkt uppdrag kring befolkningsskyddsrum, beredskapshöjande ombyggnadsåtgärder och reservkraftsförmåga. Detta behöver nämnden prioritera och stärka sin kompetens kring.

Även om den stora majoriteten hyresgäster är kommunal verksamhet så har Stadsfastighetsnämnden även flera icke-kommunala hyresgäster som driver en viktig verksamhet, såsom kooperativa förskolor och föreningar som arbetar med att främja en aktiv fritid. Det är viktigt att villkoren för dessa hyresgäster är transparenta, tydliga och utgår från en likställighetsprincip. Nämnden får i uppdrag att säkerställa detta.

Uppdrag

- Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att i högre utsträckning beakta ett livscyelperspektiv Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att i högre utsträckning beakta ett livscyelperspektiv samt använda hållbara material och återbruk i om- och nybyggnation.
- Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att verka för fler nybyggda lokaler integreras på ett stadsmässigt sätt och kombineras med andra funktioner samt att lokalerna har ett flexibelt användningsområde.
- Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att säkerställa att samtliga förskole- och skollokaler har bra arbetsmiljö för elever och vuxna.
- Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att satsa på upprustning av förskole- och skolgårdar för en mer kvalitativ utemiljö för barn.
- Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att inventera säkra cykelparkeringar och påbörja ett arbete där det ska finnas säkra cykelparkeringar vid samtliga kommunala verksamheter. Prioritering ska ske på förskolor, grundskolor samt idrottsanläggningar som nyttjas av många barn och ungdomar.
- Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att införa smart elstyrning för att minska kostnader och effektbelastning.
- Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att stärka sin kompetens inom civilt försvar kopplat till sitt ansvarsområde.
- Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att öka transparens, tydlighet och likställighet för externa hyresgäster.

Förskolenämnden

Barns första år har stor påverkan på deras framtida liv. Barn som växer upp i studievana hem med gott om stöd och ekonomiska resurser har i snitt större ordförråd, bättre betyg och högre inkomst i vuxen ålder. En bra förskola gynnar barnen genom hela livet. De barn som har sämre förutsättningar gynnas allra mest. Utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och främja barnens lust att lära hela livet.

För att barn ska kunna få goda förutsättningar redan från tidig ålder är det viktigt att de får börja förskolan. Men trots det är det alltför många barn mellan 3 och 5 år som inte går i förskola alls. Det är idag tre gånger vanligare att barn med utrikes födda föräldrar inte är inskrivna jämfört med barn med svenskfödda föräldrar. Samma mönster syns i familjer med låg ekonomisk standard.

Alla barn ska få möjlighet att lära sig tala, läsa och skriva på svenska och det ska ske så tidigt som möjligt. Barn som inte talar svenska hemma måste få bättre stöd tidigare än idag.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Förskolenämnden ska arbeta för förskolans uppdrag om en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn.

För att barnen ska lyckas i förskolan behövs utbildade förskolelärare, barnskötare och annan kompetent personal. Personalen är en trygghet för barnen och har en avgörande roll för barnens utveckling. Fler förskollärare behövs, och barnskötare bör få möjlighet att vidareutbilda sig till förskollärare under tiden de arbetar. Förskolans personal behöver också stärkas i att upptäcka barn som far illa på grund av missförhållanden i hemmet, såsom övergrepp, våld eller hedersrelaterat förtryck. I det arbetet är det särskilt viktigt att Förskolenämnden samverkar med socialnämnderna, barnavårdscentraler och Resurscentrum Heder.

En del av förskolans uppdrag är att ge barn möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer, såsom bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Barnen bör få möjlighet att både skapa och ta del av det kulturutbud som finns inom Göteborgs stad. Därför ska samverkan med Kulturskolan stärkas och fyra- och femåringars besök på Alfons Åbergs kulturhus ska fortsätta.

Eftersom alla barn har olika behov ska staden skapa förutsättningar så att andra än kommunen ska kunna driva förskolor, exempelvis genom föräldrakooperativ. Eftersom det redan finns många stora förskolor ska fler nya förskolor byggas med färre avdelningar. Detta är viktigt för att kunna driva förskoleverksamhet i centrala delar av staden, där det råder platsbrist, och i ytterområden där upptagningsområdet är större och befolkningen mer utspridd. Mindre barngrupper och färre personer på samma plats kan vara bra framför allt för barn med särskilda behov. Placeringen av förskolorna ska göras med hänsyn till att det ska finnas bra utomhusmiljöer så att alla barn kan vara utomhus i en trygg och stimulerande miljö.

Förskolenämnden ska lägga extra starkt fokus på att utveckla verksamheten i de utsatta områdena, där behovet av en välfungerande förskola är högt. För de barn som inte har svenska som modersmål är förskolan en viktig plats för språkutveckling. Barnen kan få med sig ett större ordförråd och bättre språkförståelse när de börjar förskoleklass. För att sänka trösklarna för familjer att lämna sina barn på förskola ska fler kommunala verksamheter, såsom SFI, vårdcentral eller medborgarkontor samlokaliseras. Föräldrar ska få bättre möjlighet att studera SFI även under föräldraledigheten. Förskolenämnden ska därför utöka arbetet med att erbjuda föräldralediga som studerar på SFI språkträning i kombination med förskola, öppen förskola och/eller barnpassning.

Sedan 2023 har förskolan i uppdrag att arbeta uppsökande och ta kontakt med vårdnadshavarna till de barn som inte har en plats i förskolan. Detta ska ske inför hösten det år barnet fyller tre år, och förskolan ska erbjuda och reservera en plats till vissa grupper av barn, även om vårdnadshavaren inte har ansökt om en förskoleplats. I de försök som gjorts för att locka fler barn till förskolan var det över hälften av vårdnadshavarna som inte ens svarade på erbjudandet. Därför behöver den uppsökande verksamheten utvecklas. Alla barn som bor eller vistas under längre tid i Göteborg har rätt till förskola oavsett familjesituation, därför ska nämnden även se till att barn till papperslösa ska kunna gå i förskola.

För att barn ska kunna få den pedagogiska utveckling och trygghet de behöver är det en nödvändighet med små grupper. Det är särskilt viktigt för de allra yngsta barnen att grupperna inte blir för stora och att det finns både förskollärare och barnskötare i varje grupp. Förskolenämnden får därför i uppdrag att utreda vilka åtgärder som krävs för att minska barngruppernas storlek i enlighet med Skolverkets rekommendationer.

Maten i förskolan ska hålla en hög kvalitet och i högre utsträckning lagas i verksamheten. Utöver fokus på en trivsam stund under måltiden så ska måltidspolicyn tillsammans med miljö- och klimatprogrammets mål vara styrande.

Uppdrag

- Förskolenämnden får i uppdrag att göra det lättare för personal utan pedagogisk utbildning att vidareutbilda sig till barnskötare eller förskolelärare.
- Förskolenämnden får i uppdrag att utveckla samarbetet mellan SFI och öppna förskolor för att kunna erbjuda fler barn en plats i förskolan.
- Förskolenämnden får i uppdrag att stärka samverkan med Kulturskolan.
- Förskolenämnden får i uppdrag att se till att barn till papperslösa ska kunna gå i förskolan.
- Förskolenämnden får i uppdrag att utreda vilka åtgärder som krävs för att minska barngruppernas storlek.

Grundskolenämnden

Skolan ska vara en plats där livsresor påbörjas. Grunden för dessa resor byggs genom kunskap, bildning, förmågor och rättigheter. Den kunskap som förmedlas i skolan är helt avgörande för såväl individens livsresa som för samhället i stort. Skolans kunskapsuppdrag behöver stärkas och höga förväntningar på varje elev behöver kombineras med stort förtroende och rätt stöd.

Varje elev ska mötas där den befinner sig. Den som har svårt att lära ska få hjälp och stöd att utveckla sina kunskaper, medan den som har lätt för sig ska få utmaningar och stöd för att fortsätta utvecklas. Läraren är nyckeln till skolframgång. Det behövs fler lärare med specialpedagogisk kompetens i skolan, som kan se till att eleverna får det stöd de behöver.

Skolan måste också kunna garantera en trygg studiemiljö och det är viktigt att alla elever får en likvärdig och korrekt bedömning av sina kunskaper. Skolan har också ett demokratiskt uppdrag att förmedla och förankra både kunskaper och demokratiska värden.

Det ska finnas en skola för alla, oavsett intresse eller behov. Därför behövs en mångfald av aktörer i skolan.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Alla elever som lämnar grundskolan ska kunna läsa, skriva och ha grundläggande kunskaper i matematik. Skolan ska också sträva efter att alla elever lämnar skolan med godkända betyg. Vidare är det viktigt att fortsätta arbetet med en skolorganisation som främjar och stödjer inkluderings tanken för de elever som har särskild undervisning.

Friheten att välja skola måste värnas genom aktiva skolval där elever och föräldrar får god information och möjlighet att göra välgrundade val. För att detta ska vara möjligt behöver såväl kommunala som fristående skolor ingå i samma skolvalssystem med gemensam ansökningsperiod. Det behöver finnas tydliga krav för att säkerställa att elever behandlas lika i ansökningsprocessen och kösystem ska därmed slopas. De urvalskriterier som tillämpas i Göteborg idag såsom geografisk närhet, syskonförtur eller verksamhetsmässigt samband ska finnas kvar.

I samband med att en del av skolans verksamhet centraliseras inom kommunen är det viktigt att värna landsbygdsskolorna och möjliggöra en skolgång nära hemmet för elever i hela staden såväl på landsbygden som i skärgården. Skollokalerna i Göteborgs ytterstadsområden behöver byggas ut eller ersättas med nybyggnation. Grundskolenämnden får därför i uppdrag att utreda hur ett landsbygdstillägg kan implementeras i resursfördelningsmodellen.

Skolpersonalen har ofta lång utbildning och erfarenhet och tilliten till professionen måste stärkas, särskilt från politiskt håll. Det är viktigt att lärare får vara lärare och att det även finns annan personal i skolan som kan möta elever och stödja verksamheten på andra vis än i undervisningen. Alltför detaljstyrande förslag riskerar att skapa onödig administration och byråkrati som tar resurser från elevpengen. Arbetet med att minska administrationen på förvaltningsnivå till förmån för att styra resurser till skolorna bör fortsätta. Medarbetarnas

arbetsmiljö är avgörande för att både personal och elever ska känna trygghet i skolan. Därför är det viktigt att den kompetensutveckling som idag erbjuds inom områden som samarbete, tillitsbaserat ledarskap samt hantering av hot och våld kan fortsätta och utvecklas.

Alla elever ska kunna påverka sin skolgång och tillvaro, både genom elevråd och på individnivå. Genom elevinflytande lär sig eleverna på ett konkret sätt hur demokratiskt beslutsfattande fungerar. För att stärka elevinflytandet ska grundskolenämnden samarbeta med civilsamhället för att stödja skolorna i arbetet med att inrätta frivilliga och självständiga elevråd på varje högstadieskola.

Allt fler barn och unga lider av psykosomatiska symtom såsom sömnsvårigheter, nedstämdhet, irritation, nervositet, huvudvärk, ont i magen, ont i ryggen och yrsel. En god lärandemiljö med fokus på minskad stress och ökad trivsel är av stor vikt för att vända utvecklingen. Det är ett ansvar för alla inom skolans verksamhet i samarbete med föräldrar. Elevhälsan har en nyckelroll i folkhälsoarbetet, liksom i arbetet med hedersrelaterat våld, våld i nära relationer och i kontakten med andra myndigheter som primärvården, socialtjänsten och polisen. Elevhälsan behöver mer resurser för att stärka de elever som har behov av deras stöd.

Det är extra viktigt att barn och unga får chans att uppleva kultur. De måste också få chans att skapa själva. För att elever ska få upp ögonen för Kulturskolan är det viktigt att det finns en tydlig koppling mellan grundskolan, fritidshemmen och Kulturskolan. För att garantera elevernas tillgång till kultur bör Kulturskolans uppdrag stärkas så att fler unga får möjlighet att delta i verksamheten oavsett var i Göteborg eleven bor.

Skollunchen är en viktig del av elevernas vardag och maten som serveras i skolorna ska hålla en hög kvalitet och helst lagas på plats i skolorna. Skollunchen är också en plats där det finns möjlighet att öka trivseln och stärka den sociala samvaron. När eleverna trivs i skolan ökar närvaron, vilket även påverkar deras måluppfyllelse positivt. Ökade priser på mat ska inte gå ut över kommunens ambitioner om att servera närproducerad och ekologisk mat. För detta avsätts medel i budget. Det finns idag kompetens om metoder för matlagning inom skolköken som inte alltid tas tillvara. Därför bör ett måltidslyft genomföras, där framstående exempel från skolkök lyfts fram för att sprida information och inspiration inom organisationen.

Uppdrag

- Grundskolenämnden får i uppdrag att öka andelen behöriga lärare, genom att underlätta för personal utan pedagogisk utbildning att vidareutbilda sig.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda införandet av ett gemensamt skolvalssystem med en gemensam ansökningsprocess för såväl kommunala som privata skolor i Göteborg.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att införa ett Måltidslyft med syfte att öka antalet tillagningskök i skolorna samt bidra till kunskapsutbyte och inspiration mellan skolköken.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att stärka kopplingen till Kulturskolan och erbjuda fler barn plats i Kulturskolan i hela staden.
- Grundskolenämnden får i uppdrag att tillsammans med civilsamhället stärka elevinflytandet och stödja högstadieskolor i att inrätta frivilliga och självständiga elevråd på varje högstadieskola.

Utbildningsnämnden

Att avsluta gymnasiet med godkända betyg är en av de viktigaste faktorerna för att kunna gå vidare i livet och uppnå egenförsörjning, antingen genom arbete eller högre studier. Under gymnasietiden blir elever myndiga, vilket innebär att gymnasiet också ska förbereda dem för vuxenlivet.

Genom samverkan i Göteborgsregionen kan alla unga studera på valfri gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, även utanför hemkommunen. 55 procent av gymnasieeleverna som är bosatta i Göteborg går idag i en fristående skola. Samtidigt står de kommunala gymnasieskolorna inom Göteborgsregionen för över 7000 av de 12 000 platser som finns att söka. Det ställer höga krav på samverkan mellan kommuner, samt mellan kommunala och fristående gymnasieskolor, för att säkerställa att varje elev får en plats där den trivs och har möjlighet att fullfölja sina studier.

I Göteborg finns idag stor efterfrågan på utbildad arbetskraft och efterfrågan väntas öka mycket både inom offentlig sektor och inom näringslivet de närmsta åren. YRGO, Högre yrkesutbildning Göteborg, spelar en särskilt viktig roll i att förbereda fler studerande för arbetsmarknaden, och nio av tio som går en utbildning där får jobb. Utbildningarna utvecklas och drivs i nära samarbete med privata företag, offentliga verksamheter, branschorganisationer och högskolor.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Utbildningsnämnden har bland annat ansvar över gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, där verksamheten ska utvecklas med fokus på ökad kunskap och bättre skolresultat. Nämnden ska arbeta med det kompensatoriska uppdraget och främja likvärdighet, så att alla elever, oavsett bakgrund, ges möjlighet att lyckas i skolan. Målet är att alla elever ska gå ut med godkända betyg och kunna utvecklas till sin fulla potential. Alla elever ska ha en trygg skolgång så därför ska det vara nolltolerans mot rasism, kränkningar, våld och förtryck.

Eftersom antalet elever som har rätt till anpassad gymnasieskola förväntas öka successivt, kommer den anpassade gymnasieskolan att behöva ytterligare resurser. För att eleverna ska ges förutsättningar att nå utbildningens mål behövs förstärkning med såväl lärare och specialpedagoger som elev- och specialassistenter.

Psykisk ohälsa är ett stort problem bland unga idag. Elevhälsan ska vara väl utbyggd för att de elever som mår dåligt ska kunna få hjälp och stöd i ett tidigt skede. Vid behov ska elever även få stöd att ta kontakt med exempelvis psykiatri eller sjukvården. Utbildningsnämnden ska också utveckla studie- och yrkesvägledningen för att den ska vara anpassad till en föränderlig arbetsmarknad. De unga som varken jobbar eller studerar ska få stöd att komma i sysselsättning.

Det är viktigt att stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad samt att främja entreprenörskap och företagande redan i ung ålder. De som har idéer och vill testa på att driva företag ska få stöd för det. Därför ska en strategi för att stärka det arbetet tas fram. Medel för detta avsätts i budget.

En gymnasieexamen ger en stabil grund för den som vill studera vidare, starta eget företag eller arbeta direkt efter examen. Arbetslösheten bland elever utan gymnasiebehörighet är fyra gånger högre än bland dem med gymnasieexamen. I grundskolan läggs grunden för att elever ska bli behöriga till gymnasiet. Samtidigt behöver det bli enklare att få bra information inför valet av gymnasium. Exempelvis behöver studie- och yrkesvägledningen anpassas utifrån en föränderlig arbetsmarknad.

Efterfrågan på yrkesutbildad arbetskraft är hög, men endast 25 procent av gymnasieeleverna i Göteborgsregionen väljer idag ett yrkesprogram. God samverkan mellan kommunen och näringslivet är nödvändig för att utforma yrkesprogram med hög kvalitet, och det är viktigt att yrkesprogrammen har ändamålsenliga lokaler, maskiner och annan utrustning.

Alla elever ska kunna påverka sin skolgång och tillvaro, både genom elevkårer och på individnivå. Genom elevinflytande lär sig eleverna på ett konkret sätt hur demokratiskt beslutsfattande fungerar. För att stärka elevinflytandet ska utbildningsnämnden samarbeta med civilsamhället för att stödja skolorna i arbetet med att inrätta frivilliga och självständiga elevkårer på varje kommunal gymnasieskola.

Uppdrag

- Utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en strategi för att stärka arbetet med ung företagsamhet.
- Utbildningsnämnden får i uppdrag att tillsammans med civilsamhället stärka elevinflytandet och stödja de kommunala gymnasieskolorna i att inrätta frivilliga och självständiga elevkårer på varje gymnasieskola.

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

Möjligheten att utbilda sig ska finnas oavsett var du kommer ifrån eller vem du är. Att ha möjlighet att börja studera senare i livet, vidareutbilda sig eller byta karriär är viktigt. Idag finns en brist på personal i många yrken samtidigt som många är arbetslösa. Genom utbildning och matchning kan denna ekvation lösas och gynna både arbetsgivare och arbetssökande. Det finns kompetensbrist i många sektorer såsom inom välfärden och besöksnäringen. Genom en välfungerande vuxenutbildning är detta en utmaning som går att lösa på både kort och lång sikt.

Även om Göteborgs arbetsmarknad är relativt stabil är det en tuff ekonomisk situation för många. Att fler kommer i arbete och att alla som kan jobba gör det är av stor vikt. Varje person som kommer i självförsörjning efter att ha stått utanför arbetsmarknaden är en vinst både för individen och för samhället i stort.

Arbete eller studier är viktiga pusselbitar för integration och en väg in i samhället. Att lära sig språket och ha en naturlig mötesplats att träffa personer som bott i Sverige längre gör det lättare att delta i andra delar av samhället. Språkstudier i kombination med arbetsplatsförlagd praktik är en viktig insats.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning ska erbjuda utbildningar för yrken inom både kommunal och privat sektor. De har i uppgift att arbeta med arbetsmarknadsåtgärder så att fler ska komma i arbete, samt omvärldsbevaka vilka bristyrken som finns och vilka utbildningar som behövs för att möta behovet. Nämnden har också ansvar över SFI.

För att utbildningarna ska hålla hög kvalitet ska nämnden i högre utsträckning samverka med näringslivet. Utöver att säkerställa att studenterna får med sig rätt kunskaper skapar detta också möjlighet till arbetsförlagd praktik. Praktik leder till att studenterna får bättre möjligheter att förstå branschen och knyta kontakter. Samtidigt ökar möjligheten för arbetsgivarna att hitta personal med rätt kunskaper och erfarenhet från praktiken. Samma logik gäller den kommunala verksamheten, exempelvis inom välfärdssektorn. Målet är att utbildning och arbetsförlagd praktik ska leda till varaktiga anställningar.

Nämnden ska också i större utsträckning samverka med civilsamhället som bedriver framgångsrik verksamhet med exempelvis arbetsträning och studiemotiverande program.

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har ett extra ansvar över att personer som står långt från arbetsmarknaden hamnar i egenförsörjning. Det gäller exempelvis nyanlända, personer som varit sjukskrivna under en lång period samt personer med funktionsnedsättning. Detta arbete görs med fördel i samverkan med andra nämnder. Även arbetet för att få fler unga i arbete behöver göras i samverkan med andra. Att ungdomar inte hamnar utan sysselsättning efter exempelvis studenten är oerhört viktigt.

Kvaliteten på SFI behöver stärkas. Utöver att höja den generella nivån på utbildningen behövs mer utbildad personal. Att SFI fungerar väl är viktigt för den enskilde men också viktigt för

samhället i stort. Det svenska språket är en nyckel för att komma in i samhället, till vidare studier och arbete. Därför finns det stora fördelar att kombinera dessa. SFI behöver hänga ihop med resten av utbildningssektorn inom vuxenutbildningen på ett bättre sätt än det gör idag. Genom att kombinera språkstudier med att studera till ett yrke och ha praktik så skapar man goda förutsättningar att både lära sig språket och komma ut i egenförsörjning.

Det är viktigt att flera olika aktörer kan bedriva SFI. Därför ska det utöver kommunens alternativ finnas möjlighet för externa aktörer, både privata och idéburna, att bedriva SFI-utbildning.

Staden bör också på ett mer effektivt sätt undersöka vilka kompetenser och eventuella utbildningar som nyanlända som kommer till Göteborg har. Detta så att de snabbare kan validera eller komplettera en utbildning och därmed öka möjligheten att komma ut i arbete.

Uppdrag

- Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att stärka samarbetet med näringsliv och civilsamhälle, för att på ett bättre sätt samverka för att få fler i arbete.
- Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att arbeta strategiskt med att tillvarata utbildning och arbetsbakgrund hos nyanlända för att matcha dessa kunskaper mot behoven inom både kommunens verksamheter och näringslivet.
- Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att stärka SFI och säkerställa att det går att kombinera med stadens resterande utbildningar.
- Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att även privata och idéburna aktörer kan bedriva SFI-utbildning.
- Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att möjliggöra utbildningsutbud för omställning och kompetensväxling samt introduktion- och kompletteringsutbildningar.

Idrotts- och föreningsnämnden

Göteborg har en lång tradition som framgångsrik idrottsstad och står som värd för stora idrottsevenemang som drar besökare och deltagare från hela världen varje år. Detta hade aldrig varit möjligt utan ett föreningsliv som bygger på ett rikt, stabilt och välmående civilsamhälle. Staden spelar en viktig roll för att Göteborg ska fortsätta vara en levande idrottsstad där alla har förutsättningar att kunna idrotta och ha en aktiv fritid på lika villkor.

I Agenda 2030 finns inte mindre än 13 delmål som berör rörelse. Idrottsföreningarna bidrar till ökad rörelse hos människor vilket leder till en bättre folkhälsa, men idrotten är även viktig för att öka gemenskapen i lokalsamhället genom att skapa mening och samhörighet.

Föreningsengagemanget ser olika ut inom staden. Staden står även inför en rad utmaningar med en växande befolkning som ska samsas om begränsade utrymmen, stora investeringar i lokaler, bad- och arenaanläggningar, ett fortsatt sjunkande föreningsdeltagande, samt utbredd fysisk inaktivitet bland flera samhällsgrupper.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Idrotten är en plats för alla i vår stad, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Nämnden ska verka för att öka deltagandet och skapa ett mer jämlikt idrottande för de samhällsgrupper som idag står långt ifrån en aktiv fritid.

För att skapa en stad som ger möjlighet till mer rörelse under tuffare ekonomiska förhållanden behöver nämnden även ha en balanserad ekonomi. En ekonomi som präglas av effektivitet och återhållsamhet samt säkra kontroller för bidrag med rutiner som är förvaltningsöverskridande. En genomlysning av nämndens uppdrag och åtaganden kan skapa större utrymme för en långsiktig stabilitet. Såsom att avverka icke-nödvändig kommunal verksamhet som kan drivas bättre av andra aktörer, såsom civilsamhället.

Idag upplever många att flera av idrottsytorna runt om i staden är otrygga. För att förbättra den upplevda tryggheten behöver nämnden arbeta aktivt för att idrottsplatser och anläggningar är trygga dygnet runt. Människor skapar trygghet och genom att skapa multifunktionella arenor uppstår platser som är levande dygnet runt och medför fler mötesplatser där medborgarna kan röra sig.

Samtidigt behöver nämnden se behovet av fungerande idrottsytor i hela Göteborg. Genom att utveckla befintliga och nya idrottsytor i hela staden skapas möjligheter till lokala noder vilket ökar gemenskapen i närområdet. Detsamma gäller för spontanidrottsplatser. Dessa är viktiga för att öka spontanidrottandet, inte minst i områden där föreningsmedlemskap är lågt och där färre barn och ungdomar idrottar. För att säkerställa att Göteborg uppmuntrar rörelse behövs samarbete mellan nämnden och andra byggande nämnder och bolag.

Det finns en rad olika föreningar och idrotter som behöver samsas om stadens begränsade lokaler och utrymmen. Staden behöver verka för mer samnyttjande av exempelvis skollokaler och idrottshallar som står tomma. Nämnden behöver verka för att tillgängliggöra fler platser där man kan utöva spontanidrott och breddidrott, där mötesplatser för personer med olika bakgrund skapas. För att skapa idrottsytor och anläggningar som föreningslivet efterfrågar behöver samarbetet mellan nämnden och berörda föreningar öka. Ett exempel på detta är skapandet av ett urbant torg (skateyta) på Varpaplan, vid Slottsskogsvallen. För att skapa idrottsytor och anläggningar som föreningslivet efterfrågar behöver samarbetet mellan nämnden och berörda föreningar öka.

Lundbybadet är en central mötesplats för både rekreation och motion för många invånare, det bidrar till folkhälsan genom att erbjuda mångsidiga och lättillgängliga träningsmöjligheter. Det anslutande utomhusbadet är särskilt viktigt under de varma sommarmånaderna, då det erbjuder en plats för avkoppling och socialt umgänge. Att riva Lundbybadet som planerat innebär flera förluster. Nämnden ska av denna anledning arbeta för badens bevarande.

När staden bygger nya idrottsanläggningar eller renoverar befintliga är det av största vikt att det görs med så stor hänsyn till miljö- och klimatavtrycket som möjligt. Genom att ligga i framkant och efterfråga nya gröna innovationer inom området bidrar staden till den gröna omställningen. Vi ser positivt på att staden går före i den gröna omställningen och vågar prova hållbara lösningar exempelvis hållbara konstgräsplaner fria från mikroplaster.

I Göteborg är det viktigt med ett stort sportutbud med många olika variationer. Under en längre tid har intresset för alternativa sportformer ökat i snabb takt, några exempel på detta är schackspel och e-sport. Dessa har som utgångspunkt att människor oavsett ålder, kön eller bakgrund spelar på lika villkor. Politiken bör skapa goda förutsättningar till utveckling för dessa sportformer, inte försvåra eller förhindra göteborgarnas utbredda engagemang. Nämnden ska därför säkerställa att även dessa alternativa sportformer i Göteborg kan bedrivas på ett ändamålsenligt sätt.

Göteborgs föreningsliv är väldigt mångsidigt. Här finns allt från den stora idrottsföreningen till den lilla teatergruppen. Många av våra aktiva föreningar är i behov av lokaler. I Göteborg kan de föreningar som uppfyller vissa kriterier ansöka om lokalbidrag, kriterierna stänger dock ute många föreningar som har behov av lokalbidrag. Av denna anledning behövs möjligheterna att ytterligare stötta den delen av föreningslivet ses över.

Det ideella engagemanget som genomsyrar föreningslivet i Göteborg ska fortsatt vara ledande. Kommunen ska uppmuntra, inte motarbeta detta engagemang. Det gäller inte minst genom att säkerställa en god tillgång på bra ledare till föreningslivet. För att ytterligare förbättra för föreningslivet avsätts extra medel till föreningsbidrag i budgeten. Det råder också brist på människor med styrelseerfarenhet inom idrotten. Det kan därför vara svårt för drivna personer som saknar erfarenhet att starta föreningar eller för befintliga föreningar att klara det administrativa delarna kring föreningen. Samtidigt finns det många människor med just den erfarenheten, men som saknar ett sammanhang. Genom att länka samman dess skapas nya kontakter som stärker föreningslivet och skapar mening åt fler.

Uppdrag

- Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att verka för att öka föreningsdeltagandet för de samhällsgrupper som är underrepresenterade.
- Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att utöka samarbetet med föreningar som erbjuder idrott i anslutning till skoldagen.
- Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att se över investeringsplanen för att säkerställa att hela Göteborg har god tillgång på idrottsytor.
- Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att bidra med en långsiktig ledarförsörjning för breddidrottens fortsatta utveckling.
- Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att bevara Lundbybadet och dess anslutande utomhusbad.
- Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att bättre tillgodose dagens behov och förutsättningar för specifika idrottsformer, exempelvis för schackspel och e-sport.

Kulturnämnden

Kulturen har en central roll för att skapa mening och möten mellan människor. Kulturpolitiken bör kännetecknas av frihet, mångfald, spets och bredd. I Göteborg fyller kulturen en viktig funktion och ska vara till för alla. Samtidigt är Göteborg motorn i den regionala kulturutvecklingen och samarbetet med regionen är viktigt.

Kulturen är en hörnsten i demokratiska och öppna samhällen. Där yttrandefriheten värnas, vilket bidrar till tillit mellan människor. Vikten av medie- och informationskunnighet i ett samhälle som präglas av desinformation kan inte betonas nog mycket. Kulturnämnden tillsammans med den fristående kulturen bidrar till ett öppet och tolerant Göteborg.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Alla göteborgare ska ha tillgång till kultur. För att säkerställa kulturnämndens grunduppdrag avsätts medel i budget som också är tänkt att utveckla stadens viktiga biblioteksverksamhet. Kulturverksamheten ska vara tillgänglig för alla göteborgare att ta del av eller vara med och skapa. Göteborgs stad ska fortsätta arbetet med internationellt utbyte och kulturell höjd och bör verka för ett gott samarbete med kulturella och kreativa näringar, föreningar och regionala aktörer.

Ett rikt kulturliv är viktigt för att ha en levande stad, där människor både kan uttrycka och ta del av konst och kultur. Den fria konsten har ett stort egenvärde och ska beredas plats i staden. Det är också en viktig faktor för en attraktivare stad generellt. Kulturen bidrar till ökade intäkter inom bland annat turismnäringen, möjligheten att attrahera arbetskraft och för att skapa en stad som lever. Nämnden ska arbeta utifrån den liberala kulturpolitikens utgångspunkt om att inte styra kulturens innehåll. Fokus ska vara på att förbättra förutsättningarna för det konstnärliga skapandet där alla former av kulturstöd ska ledas av principen om armlängds avstånd mellan politiken och kulturskapare. Kulturen i Göteborg ska präglas av öppenhet, tillåtenhet och frivillighet.

Barn och ungas delaktighet i kulturlivet ska stärkas genom exempelvis Kulturskola, Skapande skola och ett nära samarbete med förskola och grundskola. Kulturnämnden ska ta stor hänsyn till barns och ungas behov, de ska kunna påverka såväl kulturutbudet som ges möjlighet att till fullo delta i den kulturella och konstnärliga verksamheten. Det är av stor vikt att främja barn och ungas egen kreativitet, läsförståelse och skaparlust genom möjligheten att komma i kontakt och ta del av professionella konstupplevelser. Kulturnämnden ska självklart uppmuntra förskola och skola att ta del av stadens kulturutbud, men det är inte kulturnämnden som ska stå för extra kostnader. Bibliotekens verksamhet ska fortsatt utvecklas genom nya mötesplatser, meröppet och samarbete med skolbiblioteken. För att öka tillgängligheten för barn och unga att ägna sig åt kultur ska nämnden utöka samarbetet med föreningar som erbjuder kulturaktiviteter i anslutning till skoldagen.

En stor post inom nämndens budget är kulturstödet. Dessa stöd är oerhört viktiga för att värna ett öppet och kreativt Göteborg, där människor utvecklas. Alla former av stöd ska delas ut enligt tydliga och transparenta principer som gynnar självständighet och en mångfald av verksamheter, varken positiv eller negativ särbehandling ska förekomma. Renoveringen av Göteborgs

Konstmuseum, som är ett av norra Europas främsta museum för bildkonst, pågår. Museet har förutom sina samlingar en storslagen arkitektur som kommit att bli en klassisk symbol för Göteborg. Det är viktigt att kulturnämndens perspektiv kring kulturvärden kommer in tidigt i stadsutvecklingsprocessen, inte minst vad gäller gestaltningen av Avenyn och i arbetet med Göteborgs Utvidgade innerstad. Nämnden behöver se över kulturhusens egenfinansieringsgrad med mål om att öka sina intäkter och stärka självfinansieringen.

I Göteborg har havet alltid varit närvarande. Många har sina rötter inom sjöfart och fiske. Men traditionen och platserna som är starkt förknippade med detta försvinner. Inför att Stena-terminalerna flyttar från Södra älvstranden ska kulturnämnden bistå stadsbyggnadsnämnden med att utreda ett maritimt centrum. Utredningen ska inkludera flytt av Maritiman, permanent plats för Ostindiefararen, återöppnande av Emigranhuset samt sammankoppling av Sjöfartsmuseet och Amerikakajen.

Uppdrag

- Kulturnämnden får i uppdrag att göra det enklare för civilsamhället, andra offentliga och privata aktörer att bistå i utvecklingen av kulturen i Göteborg.
- Kulturnämnden får i uppdrag att bistå stadsbyggnadsnämnden i att utreda förutsättningarna för ett maritimt centrum vid Amerikakajen.
- Kulturnämnden får i uppdrag att arbeta för regelförenklingar i kontakten med kultursektorn.
- Kulturnämnden får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och bolag arbeta för att fler platser i staden blir tillgängliga för kulturella ändamål.
- Kulturnämnden får i uppdrag att utöka samarbetet med föreningar som erbjuder kulturaktiviteter i anslutning till skoldagen.

Nämnden för demokrati och medborgarservice

Demokrati kan aldrig tas för given. Därför behöver arbetet för att värna och stärka demokratin ständigt pågå. Det är självklart att alla som har rösträtt ska ges möjlighet att rösta. Men demokrati handlar också om att kunna påverka sin vardag, delta i det politiska samtalet och känna sig delaktig i staden och samhället.

Det finns problem med missnöje, misstro och bristande tillit, särskilt till myndigheter och kommunala verksamheter i Göteborg. Därför behöver arbetet med att möta medborgarna och säkerställa att korrekt information är tillgänglig intensifieras.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Nämnden för demokrati och medborgarservice har i uppdrag att stärka demokratiarbetet i staden och är en viktig ingång och vägledning till stadens tjänster. Vidare arbetar nämnden med att förmå röstberättigade medborgare att nyttja sin möjlighet att rösta vid val.

Nämnden ska stötta övriga nämnder i deras arbete och bidra till att utveckla stadens service. Enligt styrmodellen för digitala tjänster är nämnden en av stadens tre leverantörer av gemensamma tjänster till förvaltningar och bolag. Det ställer krav på en effektiv leverans. Lösningsgraden för Göteborgs kontaktcenter för ärenden som kontaktcentret själv ansvarar för är hög. Däremot är Lösningsgraden för ärenden som kräver att Göteborgs kontaktcenter får information från andra förvaltningar låg och svar på vidarekopplade samtal är väldigt lågt. Att öka Lösningsgraden för ärenden som involverar flera förvaltningar är en prioriterad fråga, men det kräver ett gott samarbete mellan nämnderna. Att nå servicemålen är ett stadengemensamt arbete.

I en tid av stor ekonomisk oro syns en ökad efterfrågan på budget- och skuldrådgivning. Att tidigt fånga upp människor som har ekonomiska problem kan minska beroendet av större insatser och personligt lidande. Genom att sprida kunskap om bedrägerimetoder och identitetsstöld inom ramen för nämndens konsumentupplysningsuppdrag ges medborgare fler verktyg att identifiera och undvika bedrägerier. Detta bidrar till att minska antalet offer och skapar ett tryggare samhälle, samtidigt som det stävjar en av de kriminella nätverkens inkomstkällor. Medborgarkontoren spelar en viktig roll som länk mellan kommunen och invånarna, särskilt för de personer som kommunen annars har svårt att nå.

Att få vara den man är utan oro är en viktig aspekt av att leva i ett demokratiskt samhälle. Nämnden ansvarar för stadens regnbågshus, en viktig mötesplats för HBTQI+ personer som måste värnas. Nämnden för demokrati- och medborgarservice ansvarar även för stadens center för olika minoritetsgrupper. Ett arbete som är viktigt och ständigt behöver utvärderas och förbättras tillsammans med det civila samhället.

Uppdrag

- Nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att aktivt arbeta med att få upp lösningsgraden för stadens kontaktcenter.
- Nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att utöka budget- och skuldrådgivningen.
- Nämnden för demokrati och medborgarservice får i uppdrag att inom ramen för det befintliga konsumentupplysningsuppdraget ytterligare sprida kunskap om bedrägerimetoder och identitetsstöld.

Socialnämnderna

I Göteborg ska alla ha möjlighet att forma sitt eget liv. Alla individer ska kunna utvecklas oavsett var man kommer ifrån eller vem man är. En del växer dock upp med tuffare förutsättningar, eller är med om saker som gör att livssituationen förändras. Därför behöver det finnas ett skyddsnät som gör att dessa individer kan få stöd. En del av det arbetet sker i socialnämnderna, där insatser kan göras både preventivt och i det akuta skedet.

Alla ska vara trygga både i och utanför hemmet. Idag finns dock stora problem som behöver lösas för att det ska vara så. Den grova kriminaliteten är utbredd och allt fler barn och unga dras in i kriminella gäng. Våldsdåd slår mot både personer i och utanför konflikterna och påverkar hela bostadsområden. Att stoppa våldet när det sker är viktigt, men kommunen har också en skyldighet att arbeta förebyggande för att våldet inte ska uppstå överhuvudtaget. Samverkan mellan flera olika aktörer både inom staden och med polis, myndigheter och civilsamhälle behöver utvecklas. Framför allt är barn och unga i en särskilt utsatt position och trygghetsarbetet staden gör bör ha särskilt fokus på detta.

Nämnderna har också ansvar över att se till att unga göteborgare kan ha en meningsfull fritid utöver sina studier, vilket är ett uppdrag även andra nämnder har. Därför bör detta arbete samordnas ytterligare. Äldre ungdomar och vuxna bör också ha sysselsättning och komma in i arbete tidigt. Möjlighet till egenförsörjning är bra både för individen och samhället, med ett minskat utanförskap som följd.

Problemet med otrygghet finns inte bara på gatan utan också i hemmiljö. Våld i nära relationer är ett av samhällets största problem, där framför allt män utsätter kvinnor för olika former av förtryck. Allt för många lever i utsatthet där en närstående utsätter dem för fysiskt eller psykiskt våld. Dessutom finns det problem med hedersförtryck, där individer kontrolleras både i och utanför hemmet av närstående. Detta är helt oacceptabelt och måste motverkas med full kraft.

Segregation är en stor utmaning i dagens Göteborg och trenden måste vända till en mer sammanhållen och integrerad stad. Alla ska känna sig som en del av samhället, oavsett i vilken del av staden man bor. För att lyckas måste alla få möjlighet att lära sig svenska och fler vägar in i studier och arbete behövs. Detta arbete kan med fördel ske i samverkan med Nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning.

Missbruk kan drabba vem som helst och många dör till följd av sitt beroende. Detta är ett misslyckande från samhället och oerhört tragiskt på både individ- och samhällsnivå. Göteborgs stad ska ha en nollvision för de narkotikarelaterade dödsfallen och ska göra det som går för att skademinimera följderna av missbruk. Staden ska, i samverkan med regionen, verka för att missbruksvården inriktas mot skademinimerande och evidensbaserade insatser som räddar liv. Socialtjänsten ska aktivt arbeta för att missbrukare får tillgång till vård och läkemedel som kan minska den höga dödligheten. Göteborgs sprututbytesprogram åsyftar att nå fler missbrukare med utgångspunkt att vara en väg in till vårdinsatser som leder till varaktig drogfrihet, ett arbete som bör fortsätta och utvecklas.

Utöver de åtgärder som görs för att minska överdödligheten bland individer i missbruk bör Göteborg också ansöka om att bli försökskommun för injektionsrum.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

I socialnämndernas uppdrag ligger ansvaret att utöva individ- och familjeomsorg, vara ett stöd för göteborgare i utsatta situationer och arbeta med trygghetsskapande åtgärder. I samarbete med andra nämnder pågår också arbete för att få fler i sysselsättning och skapa möjlighet till meningsfulla aktiviteter för framför allt unga personer.

De fyra nämnderna har olika stödfunktioner och deras verksamhet påverkar många göteborgare. Socialnämnderna tar beslut enligt socialtjänstlagen och ansvarar över vård av unga enligt LVU.

Socialtjänsten ska arbeta rättssäkert, evidensbaserat och ha individens bästa i fokus, så att alla får den hjälp och stöd de behöver. Kompetensen bland socialförvaltningens medarbetare är en mycket viktig tillgång och resurs, socialnämnderna ska därför arbeta aktivt med att denna bibehålls inom verksamheten.

Socialnämnderna ska jobba förebyggande med att stärka familjer och stödja dem i behov av hjälp. De barn och unga som riskerar att fara illa ska fångas upp tidigt. Ett sätt att få hjälp är genom samarbetet som sker mellan socialtjänst, skola, polis samt förenings- och fritidsverksamhet (SSPF). Det finns också många olika insatser och projekt som alla syftar till att stötta ungdomar tidigt så att de inte hamnar snett. Nämnden arbetar också med "skolfam", ett framgångsrikt arbete för att fler familjehemsplacerade barn ska lyckas i skolan.

Att fler kommer i jobb är viktigt, både för individerna själva och ur ett större samhällsperspektiv. Alla göteborgares inneboende kraft ska tas tillvara och de som behöver stöd för att komma ut i arbete, utbildning eller arbetsträning ska få det, då det är en långsiktig samhällsvinst. Socialnämnderna ska säkerställa att de individer som har ekonomiskt bistånd ges möjlighet till egenförsörjning i högre grad. Detta behöver göras i samverkan med andra berörda aktörer såsom exempelvis nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Att alla ska känna sig trygga i staden är en viktig prioritering, det finns dock fortfarande en hel del att göra. Göteborg har flera handlingsplaner med syfte att skapa en trygg stad genom bland annat att stoppa kriminalitet, parallella samhällsstrukturer och hindra nyrekrytering, otillåten påverkan och tystnadskultur samt hur Göteborg ska jobba för att inga områden ska vara utsatta. För att få bättre styrning bör dessa olika planer i den mån det går slås ihop till en. Det gör att verksamheterna kan fokusera på att genomföra rätt åtgärder, istället för att svara an på parallella uppdrag. Samordning behövs så att de olika insatserna förstärker varandra istället för att konkurrera om resurser. Dessutom bör staden samverka både med myndigheter och polis, men också med ideella organisationer och verksamheter som gör viktiga insatser.

Utöver att jobba med det förebyggande arbetet måste det finnas möjlighet för de som vill lämna kriminaliteten att göra det. En viktig del i det arbetet är avhopparverksamheten som har ett ökande söktryck. Verksamheten ska ges möjlighet att växa och utvecklas.

Civilsamhället gör ett enormt arbete för ökad trygghet och jämlikhet. För att deras arbete ska fungera behövs stabilitet genom bra avtal och finansiering. Ett exempel på en viktig aktör är tjej- och kvinnojourerna, som gör ett ovärderligt arbete i att stötta kvinnor som blivit utsatta för våld och andra former av förtryck. Dessa måste få långsiktiga avtal med kommunen och konsekvent ekonomiskt stöd. Eftersom mäns våld mot kvinnor är ett av samhällets största problem behöver de aktörer som arbetar med dessa frågor få stöd från kommunen. Exempelvis behöver både

genomgångslägenheter och skyddade boenden hålla hög kvalitet, både kommunens egna och de som drivs av idéburna eller privata aktörer. Socialnämnderna ska arbeta i samverkan med AB Framtiden för att den våldsutsatta får företräde till det gemensamma boendet framför förövaren i de fall det önskas. Idag är det alltför många som tvingas flytta när de lämnar en våldsam relation.

Studieförbunden har en viktig funktion i det demokratiska samhället och bidrar till viktig folkbildning. Det finns krafter som vill begränsa det fria föreningslivet i allmänheten och studieförbunden i synnerhet. Därför är det viktigt att hålla gränsen för studieförbunden och deras finansiering. En viktig del i arbetet är att aktivt följa utvecklingen gällande bidragsmodellen, samt säkra finansieringen.

I Göteborg ska ingen behöva vara hemlös. Extra allvarligt är det när barn är inblandade och därför är det högst oroande att det skett fler avhysningar där barnfamiljer blivit akut hemlösa. Därför ska socialnämnderna i samverkan med andra relevanta nämnder arbeta för att minska hemlösheten i Göteborg. Arbetet med "Bostad först" har varit väldigt framgångsrikt och ska därmed fortsätta utvecklas.

Uppdrag

- Socialnämnderna får i uppdrag att fortsätta det brottsförebyggande arbetet och se över i vilken mån program kan slås ihop till ett, för ett mer samordnat och harmoniserat arbete med fokus på genomförande.
- Socialnämnderna får i uppdrag att se över standarden på kommunens skyddade boenden samt de idéburna och privata boenden som upphandlas.
- Socialnämnderna får i uppdrag att arbeta förebyggande, med evidensbaserade metoder, för att förebygga drogmissbruk och bryta beroende.
- Socialnämnderna får i uppdrag att ansöka om att Göteborg ska bli försökskommun för injektionsrum.

Nämnden för funktionsstöd

Att leva ett fritt och självständigt liv i den mån det är möjligt ska vara en självklarhet för alla göteborgare. Oavsett funktionalitet ska ens vardag fungera och det ska finnas möjlighet till en meningsfull sysselsättning. När man behöver hjälp och stöd för att detta ska fungera ska samhällets skyddsnät finnas där. Alla har rätt till en värdig vardag och staden ska vara behjälplig i de fall det behövs.

Personer med funktionsnedsättning möter ofta fördomar och diskriminering. Hot och hat är också mer utbrett jämfört med resten av befolkningen. Detta är oacceptabelt och behöver motverkas. Utöver att stärka arbetet mot diskriminering av gruppen i sig, måste också större fokus läggas på individerna det berör. Allt för ofta pratas det som att alla har samma behov vilket är långt ifrån sanningen. Individuella behov varierar lika mycket som hos resten av befolkningen. Dessutom är det viktigt att inte reducera frågor rörande funktionsrätt till enbart funktionsstöd. Likväl som att funktionsrättsfrågorna inte bara rör denna nämnd utan ska genomsyra stadens övergripande arbete.

Staden behöver i större utsträckning arbeta för att vara mer inkluderande och anpassad för personer med olika funktionalitet, både vad gäller det fysiska rummet och gällande aktiviteter av olika slag. Samhället blir bättre när fler människor kan delta aktivt.

Kommunfullmäktiges inriktning

Göteborgs stad har ansvar över att se till att personer med funktionsnedsättning, oavsett om den är fysisk eller intellektuell, ska få det stöd som behövs för att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Staden har exempelvis visst ansvar över personlig assistans som ska stödja den som behöver hjälp med grundläggande behov. Det finns också andra former av stödfunktioner såsom bostadsförmedling, hemtjänst, boendestöd, ledsagare, avlösning i hemmet och kontaktperson, vilket är insatser som syftar till att underlätta ett självständigt liv. De bedömningar som görs för att få stöd ska vara rättssäkra, tydliga och konsekventa.

En del i att ha en meningsfull vardag är att ha någon form av sysselsättning. Andelen sysselsatta är lägre bland personer med funktionsnedsättning än i befolkningen totalt. Egen sysselsättning är för många en förutsättning för ett självständigt och aktivt liv. På vissa arbetsplatser finns goda möjligheter att anpassa verksamheten så att personer med funktionsnedsättning kan arbeta där ändå. I andra fall är daglig verksamhet ett alternativ. Det finns verksamheter som både drivs av staden och av andra aktörer såsom idéburna och privata utförare. Tack vare att staden tillämpar lagen om valfrihet (LOV) får man välja bland dessa utförare. Det gör också att det växer fram olika typer av verksamheter och är en möjlighet som måste värnas. Att själv kunna välja den verksamhet som passar en bäst är av stor vikt. Nämnden ska också pröva att göra en reserverad upphandling för idéburna aktörer.

Att Göteborgs stads kultur, idrotts- och föreningsliv ska vara inkluderande är en självklarhet. Nämnden har också ett extra ansvar att i samverkan med andra nämnder utveckla detta arbete så att deltagande i samhällslivet förenklas, framförallt utifrån Göteborgs Stads plan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Göteborg ska vara en plats där alla får plats och därmed behöver stadsplaneringen i större utsträckning ta hänsyn till att gaturummet ska vara tillgängligt. Att anpassa staden efter människors olika funktionalitet gynnar alla, eftersom både barn, äldre och personer med olika förutsättningar kan ta sig fram enkelt och säkert. Staden bör fortsatt prioritera arbetet med enkelt avhjälpta hinder och öka takten i det arbetet.

De barn och unga som har en funktionsnedsättning har ofta svårare förutsättningar när det kommer till utbildning, då det kan saknas stöd i både förskola och skola. Staden har ett stort ansvar för att se till att det skapas så goda förutsättningar som möjligt för de barn och unga som det berör. Det måste också finnas ett utbud för fritidsverksamhet och där är samverkan med föreningsliv och civilsamhället oerhört viktigt.

När det gäller föräldrar till dessa barn får de ofta ta ett väldigt stort ansvar och dra ett tyngre lass än vad som är rimligt. Dessutom saknas ofta det stöd de är berättigade och som behövs. Föräldrar ska få vara just föräldrar och inte behöva slåss för sitt barns rättigheter eller gå in som vårdare. Därför behöver stödet till anhöriga stärkas och medel till detta avsätts i budget.

Kompetensförsörjningen inom funktionsstöd är en utmaning och fokus behöver framgent vara dels att rekrytera duktig personal men också satsa på den personal som finns idag med utbildning och fortbildning. Nämnden ska i samverkan med Utbildningsnämnden säkerställa att elever som slutfört en utbildning inom vård och omsorg och är lämpliga för arbetet ska erbjudas anställning hos Göteborgs stad.

Arbetet med att både bygga om och bygga nya lokaler och bostäder så att dessa blir ändamålsenliga ska prioriteras. Kommunen ska kunna erbjuda anpassade bostäder för den som behöver det och det ska finnas boenden med olika karaktär. Att kunna ha ett tryggt och trivsamt hem är av stor vikt. Platserna på boenden med särskild service ska utökas.

Nämnden ska fortsätta arbetet med digitalisering dels för att öka självständigheten hos personerna det berör, dels frigöra tid hos personal så de kan fokusera sin tid på sådant som digitalisering inte kan ersätta.

Uppdrag

- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna, idrott- och föreningsnämnden samt kulturnämnden förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta i kultur, idrott och föreningsliv. Nämnden ska också utveckla samverkan med civilsamhällesorganisationer och föreningsliv för att öka möjligheterna till meningsfulla fritidsaktiviteter.
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att förbättra anhörigstödet.
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att förbättra tillgängligheten i befintliga bostäder med särskild service.
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att utveckla arbetet med digitalisering såsom digitala hjälpmedel och välfärdsteknik.
- Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att i samverkan med utbildningsnämnden säkerställa att elever som slutfört en utbildning inom vård och omsorg och är lämpliga för arbetet ska erbjudas anställning hos Göteborgs stad.

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Alla har rätt till ett liv i frihet och ha möjlighet att fatta egna beslut. Många äldre är friskare idag än för 20 år sedan och har möjlighet att leva aktiva liv. Relativt friska personer ska kunna bo kvar i sitt eget hem genom både förebyggande arbete, fokus på friskhetsfaktorer och fler boendeformer såsom seniorboenden och trygghetsbostäder. De bör ha möjlighet att flytta från exempelvis en större villa till ett mindre, bättre anpassat boende.

Samtidigt är det många som är multisjuka och behöver mycket vård, där behöver samhället ta stort ansvar för att deras behov tillgodoses. Detta även när det är svårare att hävda sin rätt eller behov. Att kunna leva ett så gott liv som möjligt och få en värdig ålderdom ska vara en självklarhet. Det ska tas hänsyn till de stora skillnader som det är mellan olika individer och bedrivs en politik som möjliggör egenbestämmande i den mån det går. Att bibehålla en god fysisk och psykisk hälsa är viktigt, men kan ibland vara svårt vid en högre ålder. Framför allt drabbas många äldre av ofrivillig ensamhet och förlorar naturliga mötesplatser som funnits innan. Därför är det viktigt att det finns möjlighet att delta på aktiviteter, träffa andra personer och kunna vara aktiv på sina villkor.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Nämnden ska arbeta med målet om att alla i Göteborg ska kunna åldras med värdighet och känna trygghet. Att i så stor utsträckning som möjligt värna individens frihet och förmåga att kunna fatta egna beslut är viktigt. Därför är det centralt att rätten att välja finns och att lagen om valfrihet (LOV) fortsätter att tillämpas. De som behöver stöd av hemtjänst ska kunna välja mellan de olika utövarna själva, så att alla får den hjälp de önskar. Valfrihet ska även gälla vård- och omsorgsboenden där lagen om offentlig upphandling (LOU) ska tillämpas. Det gör att personen som ska välja boende kan välja mellan boenden i kommunal regi likväl som privata eller idéburna organisationers boenden. En mångfald av aktörer gör det möjligt för olika profiler och inriktningar att växa fram samt etableras på olika geografiska platser. Nämnden ska pröva att göra en reserverad upphandling för idéburna aktörer. Kommunens samverkan med externa aktörer behöver utvecklas och ramverken för samverkan ska vara tydliga. Likväl som kommunikationen gentemot göteborgarna ska vara transparent och tydlig.

Kommunens egen hemtjänst och vård- och omsorgsboenden ska hålla hög kvalitet. Exempelvis behöver miljön i och kring många av kommunens boenden utvecklas. Det är inte acceptabelt att vissa äldre knappt kommer ut på grund av att byggnaderna eller omkringliggande miljö inte är anpassade. Utomhusmiljön är viktig och ska vara trivsamt och tillgängligt, det ska vara enkelt att ta sig ut oavsett funktionalitet. Staden bör sträva efter hög kontinuitet inom hemtjänsten så att hemtjänsttagaren träffar färre personal och kan skapa en mer personlig kontakt. Detta förbättrar omsorgen och skapar trygghet för både den äldre och för personalen.

Ett problem som finns är att många äldre har svårigheter med mat vilket leder till att många äldre är undernärda. Detta är något som det behöver tas hänsyn till, framför allt på vård- och omsorgsboenden. Det är viktigt att mer mat lagas på plats och att ta hänsyn till olika

matpreferenser. Dessutom behöver själva situationen vid måltider vara trevlig och individens behov och önskemål tas i beaktande. En annan del gällande måltider är dryck, där möjligheten att dricka alkoholhaltig dryck är närmast obefintlig på vissa boenden. Möjligheten att ta ett glas vin eller en öl till maten ska inte stoppas bara för att man flyttar in på ett boende.

En stor utmaning för kommunen är kompetensförsörjningen, då det finns brist på personal. För att möta en del av denna utmaning ska nämnden att i samverkan med utbildningsnämnden säkerställa att elever som slutfört en utbildning inom vård och omsorg garanteras anställning hos Göteborgs stad.

Utöver problem med rekrytering finns ett stort utbildningsbehov hos många av dem som redan jobbar inom äldreomsorgen för att höja utbildningsnivån. Verksamheten ska bland annat jobba utifrån den beslutade kompetensförsörjningsplanen. Nämnden behöver arbeta smartare med personalresurser där den administrativa bördan behöver minska så att resurserna kan prioriteras runt omvårdstagarna. Hänsyn behöver tas till den demografiska utvecklingen, där allt färre behöver försörja fler. Att minska de osakliga löneskillnaderna är viktigt, likväl som att höja lönenivåerna.

Arbetet med digitalisering behöver fortsätta, både för att underlätta för de äldre och personalen, effektivisera arbetet och öka patientsäkerheten. Exempelvis ska antalet digitala lås hos hemtjänsttagare fortsatt öka. Utvecklad välfärdsteknik är också något som nämnden bör arbeta med såsom läkemedelsautomater, digital tillsyn nattetid och andra digitala hjälpmedel. Det ökar självständigheten hos de individer som behöver stöd och frigör tid till personalen så att de istället kan lägga tid på sådant som digitalisering inte kan ersätta.

Genom samarbete med exempelvis civilsamhället kan kommunen stärka arbetet med att motverka ofrivillig ensamhet. Genom att exempelvis upplåta lokaler eller på andra sätt förenkla för föreningar och andra aktörer kan mötesplatser skapas, både för att möta andra i samma ålder men också över generationsgränser. Detta kan med fördel göras i samverkan med andra nämnder. Man bör också se över om vård- och omsorgsboenden kan samlokaliseras med förskolor för att möjliggöra generationsmöten. Det finns också en fördel om intilliggande lokaler är flexibla och därmed kan byggas om, om behoven av lokaler förändras över tid. Detta arbete ska göras i samverkan med Stadsfastighetsnämnden.

Uppdrag

- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att säkerställa att lagen om valfrihet inom hemtjänsten och lagen om offentlig upphandling tillämpas inom vård- och omsorgsboenden.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utveckla utomhusmiljöerna kring äldre- och omsorgsboenden med fokus på tillgänglighet och möjlighet till rörelse.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att upplåta lokaler och på andra sätt förenkla för civilsamhället att skapa mötesplatser och sociala aktiviteter för att minska ensamhet.

- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att göra ett måltidslyft som ska innefatta att mer mat lagas på plats och undersöka hur den äldres preferenser kan säkerställas på ett bättre sätt.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att fortsätta t införa och utveckla arbetet med digitala hjälpmedel.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att i samverkan med utbildningsnämnden säkerställa att elever som slutfört en utbildning inom vård och omsorg garanteras anställning hos Göteborgs stad.
- Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att i samverkan med Stadsfastighetsnämnden utreda om fler vård- och omsorgsboenden kan samlokaliseras med förskolor. Dessa lokaler kan med fördel vara flexibla så användningsområdena kan förändras över tid beroende på den demografiska utvecklingen.

Miljö- och klimatnämnden

Göteborgs stad har som övergripande mål att bli en ekologiskt hållbar stad till år 2030. Miljö- och klimatnämnden har en nyckelroll i att driva och samordna stadens miljöarbete. Under 2022 inrättade Miljö- och klimatnämnden ett klimatråd vars uppgift är att föreslå åtgärder i en årligen återkommande rapport. Genom arbetet inom EU:s 100 klimatneutrala och smarta städer får Göteborgs stad tillgång till rådgivning, nätverk och förbättrad möjlighet till finansiering för att nå målet om en ekologiskt hållbar stad 2030.

Med Göteborgs förväntade befolkningsökning är det avgörande att staden hanterar utvecklingen på ett hållbart sätt, både ekologiskt, ekonomiskt och socialt. Samverkan med akademi, näringsliv och medborgare är avgörande för att lyckas minska klimatutsläppen. Det krävs stärkta och konkreta insatser för minskade utsläpp och stöd för grön teknik och nya innovationer.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Göteborgarnas vardag påverkas av de globala miljö- och klimatutmaningarna såväl som av mer lokala frågor som luft- och vattenkvalitet. Miljöarbete är inget som kan ske separat utan måste vara en del i alla beslut. Det måste genomsyra alla verksamheter och ske systematiskt. Likaså behöver vi i högre grad ha ett cirkulärt tänk i alla kommunala verksamheter och beslut. För att uppnå verklig förändring är det viktigt att fokusera på det som verkligen spelar roll, snarare än de åtgärder som kortsiktigt får mest uppmärksamhet.

Miljö- och klimatarbetet behöver bedrivas inom Göteborgs stads alla verksamheter. Miljö- och klimatnämnden har, tillsammans med kommunstyrelsen, ansvar för att implementera miljö- och klimatprogrammet samt miljöledningssystemet, med målet att dessa ska integreras i det kontinuerliga arbetet i stadens verksamheter. Att följa upp miljö- och klimatprogram samt miljöledningssystem är en prioriterad uppgift för nämnden och samtliga andra nämnder ska bistå i detta arbete.

För att säkerställa en effektiv hantering av miljödata ska det pågående uppdraget att implementera IT-system och utveckla ett format för visualisering av miljödata fortsätta. I uppdraget ingår att visualisera stadens miljödata så att den får en ökad tillgänglighet för såväl medarbetare som medborgare.

Miljö- och klimatnämndens arbete med tillsyn och kontroll ska uppfattas som effektivt, rättvist och transparent för verksamhetsutövarna. Det är viktigt att nivån på de taxor som tas ut från olika verksamheter ligger på en skälig nivå och att Miljö- och klimatnämnden effektiviserar handläggningen av ärenden för att hålla nere handläggningstiderna och kostnaderna för företagen. Nämnden har en viktig roll i arbetet att göra kontakten med Göteborgs Stad enklare och genom digitalisering skapa mer effektiva processer för handläggning och myndighetsutövning. Miljö- och klimatnämnden ska arbeta utifrån en dialogbaserad tillstånds- och tillsynshandläggning samt fullt ut införa debitering efter utförd tillsyn eller kontroll. Arbetet mot osund konkurrens och livsmedelsbedrägerier ska fortsätta. Nämnden ska aktivt arbeta för att stärka effektiviteten i sitt arbetssätt och öka självfinansieringen i myndighetsutövningen inom ramen för nuvarande taxor. Nämnden ska även utreda en taxemodell där de sökande får

reducerad avgift om kommunens handläggningstid överstiger ett visst antal veckor. Det ger kommunen incitament att effektivisera handläggningen. Handläggningstiden för serveringstillstånd ska minska.

För att säkerställa en god livsmiljö för alla göteborgare ska miljö- och klimatnämndens arbete med en giftfri miljö, förbättrad luftkvalitet och ett systematiskt arbete med havs- och vattenfrågor fortsätta. Nämndens arbete bör prioriteras till de områden som bedöms vara allra viktigast för att skydda människors hälsa.

Uppdrag

- Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att utveckla en samordningsfunktion för hållbar, lokal livsmedelsförsörjning.
- Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att, tillsammans med BRG, digitalisera ansökningsförfarandet gällande tillstånd och tillsyn
- Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att utreda en taxemodell där de sökande får reducerad avgift om kommunens handläggningstid överstiger ett visst antal veckor.

Nämnden för inköp och upphandling

Nämnden för inköp och upphandling har en mycket viktig roll i att förbättra Göteborgs företagsklimat och möjliggöra för små- och medelstora företag att kunna delta i upphandlingar. Stadens inköp står för en stor del av kommunens kostnader. Genom ett välfungerande upphandlingsarbete kan staden säkerställa kostnadseffektiva inköp med god kvalitet. Genom att ställa hårda men tydliga miljökrav kan stadens inköp bidra till att skapa efterfrågan på varor och tjänster som sänker klimatutsläppen.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Varje nämnd och styrelse inom staden är en egen upphandlande myndighet. Nämnden för inköp och upphandling har huvudansvar för stadens gemensamma inköpsprocess. Göteborgs stads inköp från externa leverantörer omsätter cirka 26 miljarder kronor årligen. Nämndens arbete med kategoristyrning ska fortsätta att utvecklas och innefatta en större del av nämndens verksamhet. På sikt bidrar kategoriarbetet till kostnadsbesparingar.

Nämnden har en särskild roll i arbetet att förbättra företagsklimatet i Göteborg. Huvudregeln är att staden inte ska konkurrera med näringslivet. Det är viktigt att även små- och medelstora företag kan delta i upphandlingar och att gällande regelverk och svenska lagkrav ska gälla när det kommer till arbetsrättsliga villkor. Kollektivavtal ska därmed inte vara ett krav för att teckna avtal med staden.

Nämnden ska arbeta för ökad konkurrens och regelförenklingar i stadens upphandlingar. Upphandlingen ska i högre grad fokusera på vilka mål som ska uppnås, inte hur man ska nå dem. I syfte att förbättra företagsklimatet får nämnden för inköp och upphandling i uppdrag att stärka sitt arbete med det näringslivsstrategiska programmet och öka sin samverkan med Business Region Göteborg.

Nämnden ska arbeta för bättre mat i stadens förskolor, skolor, äldreboenden och andra verksamheter. Det behövs bättre förutsättningar för att kunna köpa in närodlad och miljövänlig mat. Krav på miljö- och klimathänsyn och djurskyddsregler som motsvarar svensk nivå ska prioriteras, men även större andel ekologiskt ska köpas in i enlighet med miljö- och klimatprogrammet. Fler mindre och lokala matproducenter ska ha möjlighet att leverera till stadens verksamheter, ökad andel färska råvaror och viltkött är sätt att öka den lokala maten.

Göteborg ska bli en fossilfri stad. Nämnden ska därför ställa tydliga och relevanta miljökrav samt bidra till en cirkulär ekonomi i stadens verksamheter. Livscykelperspektiv på inköpta varor ska beaktas i högre grad. Nämnden ska använda utvecklade och innovativa logistik- och mobilitetslösningar för att minska de lokala utsläppen och belastningen på vägnätet i centrala Göteborg. För att säkerställa en sund konkurrens och att stadens krav efterlevs får nämnden i uppdrag att utföra kontroller inom riskbranscher. Förvaltningen håller samman stadens kontroller inom riskbranscher och bör utveckla arbetet ytterligare, i dialog med stadens förvaltningar och bolag.

Nämnden ska fortsätta med sin kategoristyrning. Detta gäller exempelvis inom kategorin Livsmedel för att säkerställa att inköp av livsmedel har höga miljökrav och sker utifrån svenska djurskyddsregler samt sker på ett sätt som stärker leveranser från mindre och lokala leverantörer. Nämnden ska även följa upp hur stor andel av livsmedelskategorierna som köps in som är producerat i Sverige. En särskild satsning görs inom området större byggprojekt i syfte att öka återbruk och köpa in material med lägre CO₂-avtryck, 2 mnr avsätts för detta.

Inköps- och upphandlingsnämnden har ett uppdrag i rollen som resursfunktion i händelse av kris eller krig, med det uttalade ansvaret över inköp. Uppdraget gavs 2023 och har arbetats med och byggts upp under 2024. Under 2025 behövs förstärkta resurser för att säkerställa att nämnden lever upp till det ansvar den har gällande beredskap.

Uppdrag

- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att fortsätta kategoriarbetet inom kategorin livsmedel så att inköp av livsmedel har höga miljökrav och sker utifrån svenska djurskyddsregler samt sker på ett sätt som stärker leveranser från mindre och lokala leverantörer.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att stärka sitt arbete med det näringslivsstrategiska programmet.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att samordna och utföra kontroller inom riskbranscher.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att utveckla arbetssätt för ökat återbruk och inköp av material med lägre CO2-avtryck i större byggprojekt.
- Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att stärka arbetet med beredskap. För detta avsätts medel i budget.

Kretslopp och vattennämnden

Göteborgs vatten- och avloppsnät är föråldrat, vilket gör reinvesteringar nödvändiga. Göteborgs stads utbyggnadsplaner riskerar att öka kostnaderna ytterligare om inte expansionen genomförs på ett smart och effektivt sätt. Göteborgs närhet till vatten är en enorm tillgång, men klimatförändringarna gör staden sårbar för exempelvis havsnivåhöjningar och ökade skyfall. Det är därför viktigt att kretslopp- och vattennämnden kommer in i ett tidigt planeringsskede för att säkerställa att nämndens perspektiv tas med i stadsplaneringen.

Enligt en ny förordning tog kommunerna över ansvaret för källsortering av förpackningar från FTI (förpacknings- och tidigindustrin) 1 januari 2024. Nämnden kommer kommande år därför att införa flerfackskärl med möjlighet att sortera avfallet hemma.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Kretslopp- och vattennämnden ansvarar för att säkra rent dricksvatten nu och i framtiden samtidigt som nämndens arbete bidrar till levande hav, sjöar och vattendrag genom en säker avloppshantering. Även om det för många är en självklarhet att sortera och återvinna hushållsavfall, behöver såväl individer som företag och staden höja ambitionerna för att uppnå ett cirkulärt samhälle. Den regionala och lokala avfallsplanen 2021–2030 ska efterlevas och nämnden ska aktivt arbeta för att minska avfallsmängderna genom de styrmedel som nämnden förfogar över. Arbetet med en ny kretsloppspark i Högsbo Göteborg behöver påskyndas ytterligare. Samtidigt behöver fler ha möjlighet att sortera avfall, även utan bil.

Stora mängder skräp flyter årligen iland längst våra kuster. Kretslopp- och vattennämnden får i uppdrag att inrätta en marin återvinningscentral i Göteborg. Inspiration kan med fördel tas från den marina återvinningscentralen i Sotenäs.

Nämnden har ett extra ansvar att skapa förutsägbarhet och transparens i taxe- och avgiftsnivå mot stadens invånare och övriga brukare. Detta ställer extra höga krav på nämndens ekonomistyrning.

Från och med den 1 januari 2024 blev Göteborgs stad ansvarig för källsortering av förpackningar. Nämnden kommer därför att införa flerfackskärl med möjlighet att sortera avfallet hemma. Nämnden behöver utöver detta utreda hur nuvarande återvinningstationer (ÅVS) ska utvecklas i samband med att kommunen övertar ansvaret. Nämnden ska också påbörja införandet av obligatorisk hämtning av matavfall för flerbostadshus och verksamheter. Med utbyggd hushållsnära insamling kommer färre ÅVS-stationer att behövas, vilket skapar möjligheter att förbättra de som finns. Ett sätt att förenkla för göteborgarna är att tillåta fler typer av skräp att återvinnas på ÅVS:erna, exempelvis grovavfall eller elektronikavfall. Nämnden får därför i uppdrag att utreda hur "utökade ÅVS:er" kan utformas för att minska nedskräpning och förenkla för göteborgarna. Besöken på återvinningscentralerna (ÅVC) ska fortsatt vara avgiftsfria.

Med anledning av den nya organisationen för stadsutveckling är det viktigt att nämnden aktivt samverkar i strategiska frågor med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden avseende utbyggnadsplanering och exploateringsekonomi.

Nämndens investeringsnomineringar visar på en expansiv investeringstakt och mycket omfattande förnyelse och reinvesteringar i befintlig anläggning. Det kommer att innebära omfattande höjningar i avgifter för taxekollektivet. För att dämpa den utvecklingen behöver nämnden aktivt arbeta med effektiviseringar och kostnadsminskningar av sin verksamhet.

Uppdrag

- Kretslopp- och vattennämnden får i uppdrag att starta en marin återvinningscentral i Göteborg.
- Kretslopp- och vattennämnden får i uppdrag att ta fram en mer transparent och förutsägbar ekonomistyrning.
- Kretslopp- och vattennämnden får i uppdrag att utreda hur "utökade ÅVS:er" ska utformas.

Arkivnämnden

Arkivnämnden är en gemensam arkivmyndighet för både Göteborgs stad och Västra Götalandsregionen.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Arkivnämndens uppdrag är att säkerställa att staden lever upp till arkiv- och offentlighetslagstiftningens krav på hanteringen av allmänna handlingar. Nämnden har ansvar över lagring av digital information som ska bevaras för all framtid. Under 2025 ska arbetet fortlöpa för att effektivisera denna process. Eftersom det är en gemensam nämnd med Västra Götalandsregionen behöver årliga budgetavstämningar mellan huvudmännen ske. Göteborgs Stad kan inte på egen hand besluta om verksamhetens inriktning och ambitionsnivå, därav är avstämningar av största vikt för att styrningen ska vara god.

Nämndens uppdrag är att utöva tillsyn över arkivvården hos nämnder, stiftelser och styrelser. Den ska förvara och vårda arkiv som levererats till Arkivmyndigheten och hålla dem tillgängliga samt utfärda anvisningar och rutiner för myndigheternas arkiv- och informationshantering. Arbetet för att utveckla detta ska fortlöpa enligt plan.

Nämnden för intraservice

Nämnden för Intraservice spelar en central roll för Göteborgs stad och riktar sig till stadens egna verksamheter. Nämndens arbete är avgörande för att övriga nämnder ska kunna utföra sina uppdrag och erbjuda service till stadens invånare.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Nämnden för Intraservice levererar interna tjänster till stadens verksamheter, främst inom områden som IT, välfärd, utbildning och HR. Intraservice ansvarar för bland annat support, drift och utveckling.

Digitalisering är en av nämndens främsta prioriteringar och är avgörande för att det kommunala uppdraget ska fungera effektivt på lång sikt. Denna möjlighet och utmaning måste hanteras i samverkan med andra nämnder och kommunala bolag. Möjligheterna att automatisera fler processer samt den snabba utvecklingen av AI påverkar också framtidens arbete, och detta ska nämnden fortsätta arbeta med på ett strategiskt plan.

Valnämnden

Ändringar i vallagen, ny teknik och demografiska förändringar, som en växande och åldrande befolkning, medför ökade krav på valnämndens uppdrag. Alla röstberättigade ska ha möjlighet att utöva sin rösträtt.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Valnämnden fungerar som Göteborgs lokala valmyndighet och ansvarar för samtliga uppgifter relaterade till organisering och genomförande av val i kommunen. Inför valet 2026 måste valnämnden säkerställa att ändamålsenliga lokaler finns tillgängliga och att väljarna får tillgång till relevant information. Arbetet bör vidareutvecklas baserat på erfarenheter från riksdagsvalet 2022 och valet till Europaparlamentet 2024. Att förbättra tillgängligheten för vallokalerna är av stor betydelse. Samtliga nämnder och styrelser har ansvar för att säkerställa att deras lokaler är tillgängliga. Göteborgs stads Parkering AB ska säkerställa att röstmottagare som behöver använda bil för att transportera röster på valdagen ges möjlighet att göra detta genom särskilda parkeringstillstånd.

Valnämnden bör särskilt analysera utfallet av det senaste riksdagsvalet med hänsyn till ändringar i vallagen och kontinuerligt bedöma vilka åtgärder som krävs för att främja ett högt valdeltagande i hela Göteborg.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndare är en obligatorisk verksamhet och finns i alla Sveriges kommuner. Detta för att se till att de som behöver en god man eller förvaltare ska få tillgång till det.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

Överförmyndarnämnden har ansvar för att utföra de uppgifter som gäller enligt lagar och regler. Huvudmannen, alltså personen som har en god man eller förvaltare, ska på detta vis skyddas från att drabbas negativt. Intentionen är att dessa personer ska få ökad livskvalitet. Nämndens huvudsakliga uppgifter är att ansvara för gode män och förvaltare, utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare, samt sköta kontakten med tingsrätten. Nämnden ska stödja arbetet och säkerställa att insatserna utförs på ett ändamålsenligt sätt. På senare år har trycket ökat och fler har behov av en god man eller förvaltare. Fler personer behöver därför rekryteras vilket ställer höga krav på överförmyndarnämnden.

Stadshus AB

Göteborgs Stadshus AB ska utöva en aktiv ägarstyrning av bolagen i koncernen. Som moderbolag för alla kommunalägda bolag har Stadshus AB ansvar för samverkan och samordning på strategisk nivå. Göteborgs Stadshus AB ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag samt ta initiativ till förändringar av de direktunderställda bolagen i samverkan med berörda styrelser.

Kommunfullmäktiges inriktning för bolaget

Ägarstyrning, finansiell samordning och ägarstöd är tre av Göteborgs Stadshus AB:s viktigaste arbetsområden. Göteborgs Stadshus AB har haft i uppdrag att förbereda för och genomföra försäljning av hela, eller delar av, bolag samt mark- och fastighetsinnehav inom koncernen. Uppdraget har förtydligats med att det ska ske med beaktande av krav på utdelning och koncernbidrag. Det är viktigt att det här arbetet fortsätter och att behovet av ägandet återkommande provas för att värdera om det är ändamålsenligt.

Göteborgs Stadshus AB ska fortsatt ha mål om en hållbar utdelning utan lånefinansiering.

Västra Götalandsregionen är ansvarig för kollektivtrafik, men Göteborgs Stad äger och driver delar av kollektivtrafiken i staden. På sikt bör all kollektivtrafik, vilket även innefattar Göteborgs kollektivtrafik AB samt Göteborgs Spårväg, föras över till Västra Götalandsregionen.

Stadshuskoncernen står inför stora investeringar, inte minst för att klara klimatomställningen. Göteborgs Stadshus AB har en nyckelroll i stadens omställningsarbete. Därför behöver bolaget involveras i det fortsatta arbetet. Liseberg bör på sikt omvandlas till stiftelse. På så sätt fredas verksamheten från såväl politiska utspel som ideologiska nycker. Nöjesparken säkras för framtida generationers nöjen. Ett första steg i den processen är att utreda förutsättningarna för att göra om Liseberg till en stiftelse.

Nedan följer politisk inriktning för respektive bolagskluster under Stadshus AB, med undantag för de regionala bolagen som har fler ägare än Göteborgs Stad.

Uppdrag

- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att återkommande se över möjligheten att genomföra försäljning av hela eller delar av bolag samt mark- och fastighetsinnehav inom koncernen.
- Göteborgs Stadshus AB får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att göra om Liseberg till en stiftelse.

Kluster - Bostäder

Bostadsbristen i Göteborg är stor samtidigt som ränteläget inneburit en vikande bostadsproduktion på marknaden med kraftigt ökade kostnader. Förvaltnings AB Framtiden (Framtiden) har för närvarande stora utmaningar att kombinera affärsnytta med den samhällsnytta och boendenyttan bolaget behöver lyckas med. Bolaget har en viktig del i stadens arbete för att vända utvecklingen i de utsatta områdena.

Kommunfullmäktiges inriktning

En viktig del av Framtidens utbyggnadsstrategi har tidigare varit att fokusera på att bygga billiga hyresrätter genom prefabricerade hus. Bolaget har nu påbörjat ett kraftfullt omtag med starkare fokus på att skapa stadskvalitéer i de stadsdelar där Framtiden verkar. Bolaget ska sträva efter effektiva processer och i första hand fokusera på att bygga kvalitativa och attraktiva projekt som kombinerar affärsnytta och socialt hållbara stadsdelar. Bolaget har tagit fram ett konceptkvartershus som syftar till att minska kostnaderna för att bygga kvartersstad med hög arkitektonisk kvalitet. Detta arbete ska utökas till att även innefatta småhus i syfte att minska kostnaderna i de projekt där bolaget planerar att bygga trädgårdsstad. Därför ska koncepthuset Trädgårdsstad tas fram.

Bolaget ska planera i enlighet med sitt påbörjade arbete "Värdeskapande stadsutveckling" i hela staden, men i synnerhet i stadens utsatta stadsdelar. Även "Göteborgs Utvidgade Innerstad" ska vara vägledande för bolagets strategiska planeringsarbete. För att vända utvecklingen i de utsatta områdena behöver staden bygga attraktiva förorter som fler människor vill flytta till i stället för ifrån. "Värdeskapande stadsutveckling" har visat på vilka stadskvalitéer som har betydelse. Att bygga tätt, tillgängligt och med tillgång till både rekreation och urban verksamhet var viktiga slutsatser. Vidare betonas värdet av att blanda småhus med flerbostadshus och skapa finmaskigt gatunät.

För att lyckas behöver stadsutvecklingen bli mer långsiktig och syfta till att öka attraktivitet och markvärden och därigenom tydligare bidra till både social hållbarhet och till större incitament för fler privata byggaktörer att vilja investera. Enligt Värdeskapande stadsutveckling föreslås att staden utvecklar stadsdelarna genom att ta fram en strukturplan för områden för att planera och stadsutveckla de utsatta områdena utifrån en tydlig idé om hur områdena ska se ut och fungera på sikt. På så vis undviker staden att möjligheterna till viktiga framtida stråk byggs bort. Detta arbetssätt genomförs för närvarande för Biskopsgårdens omvandling till trädgårdsstad.

I strategiska lägen ska bolaget överväga att riva delar av det äldre beståndet om det är nödvändigt för att skapa attraktivare bostadsområden. Det behöver göras i dialog med de boende och bör till en början göras i en mindre skala för att utvärdera och fokusera på beståndet från miljonprogramsåren. Fokus ska ligga på de stadsdelarna med störst sociala utmaningar och där underhållet är eftersatt. Samtliga berörda hyresgäster ska erbjudas likvärdiga eller bättre bostäder i kompensation. Göteborgs stad har tidigare tillämpat metoden med stor framgång, exempelvis i Biskopsgården där Europas längsta flerbostadshus ersattes av ett småhusområde (VM-byn). I utsatta områden, där det kan vara svårare att få till en exploaterings ekonomi och

framdrift i planprocessen, ska Framtiden ta rollen som ankarbyggherre för att möjliggöra för att även privata aktörer ska kunna investera. Framtiden kan då bidra till att säkra genomförandet av planprocessen, samtidigt som flera tomter kan markanvisas i ett senare skede till andra aktörer. Framtidens roll blir i högre utsträckning att bidra till en större mångfald av aktörer. Bolagets egna produktionsmål ska justeras till 500–1000 nya bostäder per år, varav hälften ska vara bostads- eller äganderätter och hälften hyresrätter. Minst en tredjedel ska vara småhus.

I stadens utsatta områden behövs fler småhus, stadsradhus, bostadsrätter och ägarlägenheter. Inga nya hyresrätter ska planeras i de utsatta områdena, de som redan är planerade ska om möjligt konverteras till bostads- eller äganderätter eller kategoribostäder. Undantag för nya hyresrätter i utsatta områden kan dock göras om det finns synnerliga skäl till att de ändå bidrar till ökad social hållbarhet, exempelvis genom hyresradhus, studentlägenheter och andra kategoribostäder.

Detta kommer att ställa höga krav på Framtiden att skala upp verksamheten i Egnahemsbolaget och säkerställa att de hyresrätter som planeras görs i de stadsdelar i Göteborg som har ett underskott på hyresrätter. Det ställer även krav på bolaget att hitta finansieringsmodeller för bostads- och äganderätter som är praktiskt genomförbara i områden med lägre betalningsförmåga, exempelvis hyrköpsmodeller. Egnahemsbolaget ska undvika att konkurrera med privata aktörer och främst bygga där näringslivet inte bygger.

I övrigt ska Framtiden fortsätta arbetet med att vända utvecklingen i stadens utsatta områden genom de planerade åtgärderna inom ramen för superförvaltning som innebär bland annat en förstärkt närvaro av bostadsbolagen genom både ett relationsskapande och gränssättande arbetssätt utifrån den modell som Gårdstensbostäder använt. Dessutom behöver bolaget fortsatt arbeta med BID-samverkan tillsammans med andra fastighetsägare och lokala aktörer. Framtiden ska i högre utsträckning samverka med näringsliv och civilsamhället i arbetet med att stärka den sociala hållbarheten. För att påskynda och stärka arbetet att jobba mer trygghetsfrämjande i enlighet med Gårdstensmodellen ska en ny översyn göras av bolagsstrukturen som möjliggör att fler av dotterbolagen kan arbeta mer geografiskt och i enlighet med Gårdstensmodellen.

Framtiden har idag över 400 anställda fördelade på sex stycken huvudkontor. Ingen av dessa kontor ligger i närheten av de utvecklingsområden som bolaget fokuserar sin nyproduktion på och där stor del av bolagets hyresgäster finns. I syfte att stärka koncernens koppling till de utpekade utvecklingsområdena och öka antalet arbetsplatser i Biskopsgården får bolaget i uppdrag att flytta koncernhuvudkontoret till Biskopsgården, som just nu planeras om till en trädgårdsstad med inslag av klassisk kvartersstad. I framtiden bör flytt av övriga dotterbolag övervägas.

Framtiden har i dagsläget stora ekonomiska problem med låg självfinansieringsgrad och sjunkande soliditet. Mot bakgrund av det finansiella läget behöver bolaget fokusera tydligare på affärsnytta i sina projekt där nyproduktionsinvesteringarna över tid ska finansieras via eget kassaflöde. En viktig del i detta är att minska nuvarande bostadsmål, som skapar en ansträngande finansiell situation och dessutom är mycket osannolikt att nå. Bolaget behöver också driva en ekonomiskt hållbar politik i hyresförhandlingarna för att säkerställa att det finns utrymme för underhåll. För att minska de finansiella riskerna ska bolaget i högre utsträckning samverka med privata investerare. Framtiden ska därtill inte längre förvärva byggrätter utan istället fokusera på projekt på egen mark och genom markanvisningar. När det är ekonomiskt möjligt ska samtliga byggrätter i Karlastaden säljas på marknaden. Att utveckla exklusiva

bostäder inom premiumsegmentet tar fokus från den stora samhällsnytta bolaget kan göra genom att fokusera på sina befintliga områden.

Bolaget ska aktivt arbeta för att energieffektivisera och har som mål att minska energiförbrukningen med 30 procent till 2030.

Uppdrag

- Framtiden får i uppdrag att revidera sina strategiska dokument så att Värdeskapande stadsutveckling och Göteborgs Utvidgade Innerstad blir vägledande i bolagets verksamhet.
- Framtiden får i uppdrag att arbeta fram ett koncepthus för småhus i trädgårdsstad.
- Framtiden får i uppdrag att föreslå en ny bolagsstruktur som möjliggör att fler av dotterbolagen kan arbeta mer geografiskt och i enlighet med Gårdstensmodellen.
- Framtiden får i uppdrag att utreda mindre rivningar av äldre bestånd i syfte att skapa utrymme för attraktivare stadsutveckling. Samtliga berörda hyresgäster ska erbjudas likvärdiga eller bättre bostäder.
- Framtiden får i uppdrag att, i samverkan med Exploateringsförvaltningen, vara ankarbyggherre i de utsatta områden där det finns ett behov att stärka förutsättningarna för även andra aktörer att investera.
- Framtiden får i uppdrag att flytta sitt koncernkontor till Biskopsgården.
- Framtiden får i uppdrag att stoppa arbetet med att förvärva byggrätter och istället fokusera på projekt på egen mark och genom markanvisningar.
- Framtiden får i uppdrag att sälja samtliga byggrätter i Karlastaden när det är ekonomisk möjligt.

Kluster – Energi

Klimatförändringarna och den gröna omställningen ställer ökade krav på effektiv styrning. Effektbehovet i Göteborg kommer att öka med minst 75 procent på mindre än tio år. Det kräver utbyggda stam- och regionnät till staden, mer lokal produktion av el i kombination med att elen används smartare. Därför ska bolaget bland annat satsa på olika flexibilitetstjänster samt fortsätta utveckla arbetet med att främja ny elproduktion. Att i närtid komma vidare med planerna på havsbaserad vindkraft är avgörande.

Kommunfullmäktiges inriktning för klustret

För att nå målen i stadens miljö- och klimatprogram har Göteborg Energi AB en viktig roll, där arbetet med fossilfri fjärrvärme, omställning av kraftvärmeverken och uppskalning av fjärrkyla är viktiga delar. Bolaget ska särskilt beakta näringslivets behov och säkra behoven av energi som behövs för framtida industrietablering, elektrifiering av befintlig industri samt hamnens och sjöfartens elektrifiering. I samverkan med de nya stadsutvecklingsnämnderna ska bolaget tillse för att utbyggnad och underhåll av el- och fjärrvärmeinfrastruktur sker samordnat och kostnadseffektivt.

Fjärrvärmeverksamheten är på väg in i en fas med stora investeringsbehov i såväl produktion som i distribution. Investeringsbehovet uppskattas till cirka 15 miljarder de kommande 10–15 åren. Samtidigt har Göteborg Energi för närvarande svårt att nå avkastningskraven för fjärrvärme och fjärrkyla. Bolaget behöver hantera den målkonflikt som finns mellan investeringsbehov och risknivå i fjärrvärmesystemet, konkurrenskraftiga priser och avkastningskrav. Enligt bolagets analys finns ingen möjlighet att nå fastställda avkastningskrav utan ökad riskexponering eller tappad konkurrenskraft. Mot bakgrund av detta behöver bolaget samverka med näringslivet för att samfinansiera energiproduktionsinvesteringar. Distributionsinfrastrukturen bör dock fortsatt kvarstå inom koncernen.

Bolaget ska ligga i framkant i användandet av ny grön teknik och ska underlätta för mindre producenter att ansluta sig till elnätet. Göteborg energi ska vara marknadsledande i villkoren för mikroproducenter i syfte att öka solenergiproduktionen i Göteborg. Bolaget ska genom samverkan med forskning och näringsliv bidra till att Göteborg blir en "smart stad" med hjälp av nya tekniska lösningar. Genom förbättrad laststyrning av el- och fjärrvärmedistributionen är det möjligt att minska utsläpp samt förebygga kapacitetsproblem. Bolaget ska öka andelen timprisavtal för el- och fjärrvärmekunder i syfte att tillse en mer hållbar energiförbrukning och minska de finansiella riskerna, vilka blev tydliga då elpriset kraftigt ökade samtidigt som bolaget hade en stor del av elkunderna på långa avtal.

Göteborg energi ska kraftfullt bygga ut stadens publika laddinfrastruktur. Detta ska göras inom ramen för elektrifieringsstrategin i samverkan med parkeringsbolaget och stadsmiljönämnden. Bolaget har sedan en tid tillbaka arbetat med ett pilotprojekt tillsammans med AB Framtiden, akademi och näringsliv om att utveckla Vehicle-to-grid-lösning i Göteborg. Detta arbete fortsätter under 2025.

Uppdrag

- Göteborg Energi AB får i uppdrag att tillsammans med de nya stadsutvecklingsnämnderna tillse för att utbyggnad och underhåll av el- och fjärrvärmeinfrastruktur sker samordnat och kostnadseffektivt.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att hitta samfinansiering från näringslivet för kommande produktionsinvesteringar i syfte att minska de finansiella riskerna.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att uppnå bolagets och stadens miljö- och klimatmål. Bolaget ska särskilt satsa på kostnadseffektiva åtgärder såsom energieffektiviseringar och smart laststyrning av el och fjärrvärme.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att förbättra villkoren och tillse att de är konkurrenskraftiga för mikroproducenter av solenergi.
- Göteborg Energi AB får i uppdrag att öka andelen timprisavtal för el och fjärrvärme.

Kluster – Hamnen

Konkurrensen bland Europas hamnar ökar. Göteborgs hamn spelar en mycket viktig roll för svenskt näringsliv och för Göteborg som godsnav i Skandinavien. För att hamnen ska fortsätta ha den rollen krävs stora investeringar kommande år. För att klara stadens och Sveriges klimatmål har hamnen ytterligare en mycket viktig roll. Två exempel på stora satsningar är en produktionsanläggning på hamnområdet för vätgas och investeringar i havsbaserad vindkraft i Västerhavet.

Kommunfullmäktiges inriktning

Hamnen har till uppgift att skapa förutsättningar för ett starkt, effektivt och hållbart skandinaviskt godsnav. Hamnens uppgift är att göra de nödvändiga investeringar som krävs för att stärka rollen bland den internationella konkurrensen. Hamnen ska fortsätta arbetet med den farledsfördjupning som är nödvändig och verka för fler hållbara transporter till och från hamnen, både till havs och på land.

Hamnen har en mycket viktig roll i klimatarbetet och ett ambitiöst mål att reducera de klimatpåverkande utsläppen med 70 procent till 2030. Detta ska göras i nära samverkan med västsvenska näringslivet. Utsläppen av växthusgaser minskade med drygt 10 000 ton under 2023 jämfört med föregående år. Hamnen har därmed totalt minskat sina utsläpp med 28 procent, vilket betyder att stor del av målet till 70 procent kvarstår på några få år. Bolagets bedömning är att utsläppen från den anslutande vägtrafiken kommer att öka betydande under 2024 som en direkt följd av regeringens förändringar av reduktionsplikten. Det krävs därför en ökad minskningstakt med fokus på specifikt vägtrafiken under de kommande åren fram till 2030 för att nå det uppsatta målet. Ett starkare fokus behövs på både elektrifieringen av lastbilar och övergång till järnvägstransporter.

Göteborgs Hamn ska verka för en gemensam infrastruktur för transport av infångad koldioxid som utvinns via CCS-teknik. Hamnen ska etablera nödvändig infrastruktur och tillgång till alternativa fossilfria drivmedel för tunga fordon samt på andra sätt främja användandet av hållbara drivmedel. Fler transporter till och från hamnen ska ske genom järnväg. Bolaget ska aktivt bedriva ett påverkansarbete mot staten för nödvändiga investeringar i dubbelspår av hamnbanan, antingen genom en fjärde etapp av Trafikverkets påbörjade arbete på befintlig sträcka eller en helt ny sträckning i enlighet med översiktsplanen. Valet av sträckning behöver ske i samverkan med Stadsbyggnadsnämnden.

Hamnens elbehov kommer att successivt öka. Orsakerna är att fler fartyg behöver ansluta sig på elnätet när de ligger vid kaj, satsning på vätgasproduktion och anlägga laddstationer för lastbilar. I syfte att säkra den egna tillgången till grön el har bolaget investerat i projekt för havsbaserad vindkraft. Bolaget ska fortsätta detta arbete i syfte att elektrifiera sin verksamhet.

Uppdrag

- Göteborgs Hamn ska intensifiera miljö- och klimatarbetet genom Tranzero initiative i samverkan med näringslivet.
- Göteborgs Hamn ska verka för en gemensam infrastruktur för transport av infångad koldioxid som utvinns via CCS-teknik.
- Göteborgs Hamn ska aktivt bedriva ett påverkansarbete mot staten för nödvändiga investeringar i dubbelspår av hamnbanan.

Kluster – Interna bolag

De interna bolagen är helägda av Göteborgs Stadshus AB där alla har en i huvudsak specialist- och stödjande funktion för hela Göteborgs Stad. Försäkrings AB Göta Lejon (Göta Lejon) är stadens interna försäkringsbolag, med fokus på tillgångar och verksamheter. Göteborgs Stads Leasing AB (GSL) levererar fordon och transportlösningar för Göteborgs Stad samt hanterar operationella och finansiella lösningar/ leasing för stadens förvaltningar och bolag.

Kommunfullmäktiges inriktning för klustret

De interna bolagen ska leverera hög service till stadens övriga verksamheter för att skapa nytta för göteborgarna. I stadens miljö- och klimatprogram är GSL samordningsansvarig för stadens arbete med utökad cirkulär ekonomi. Bolaget har också i uppdrag att se till att det behov som Göteborgs stad har av miljösmarta fordon och transporter uppfylls. Göta Lejon ska erbjuda försäkringslösningar som gynnar hela staden, minskar stadens risker och ansvara för en effektiv skadehantering. Bolaget ska ha hög kompetens och se till att stadens verksamheter får en god service.

Kluster - Kollektivtrafik

Det är Västra Götalandsregionen som är huvudman för kollektivtrafiken i regionen och i Göteborg. Dock är Göteborgs stads kollektivtrafik AB ett kommunalägt bolag. En viktig utmaning är att åtgärda den förarbrist som finns inom spårvagnstrafiken i Göteborg.

Kommunfullmäktiges inriktning

En väl fungerande kollektivtrafik är av stor vikt för att skapa en effektiv attraktiv samt en hållbar och nära stad. För att det ska vara möjligt ska bolagsklustret arbeta med att minska verksamhetens negativa miljöpåverkan utifrån de lagar, regler och krav som verksamheten regleras av samt utifrån Miljö- och klimatprogrammet. I klustret ingår även Göteborgs spårvägar som ansvarar för spårvagnstrafiken i staden.

Kommunfullmäktige har föregående mandatperiod beslutat att avyttra dotterbolaget GS Trafikantservice AB då bolagets verksamhet inte är en kommunal kärnuppgift, detta genomfördes aldrig trots att det var medarbetarnas önskemål.

Uppdrag

- Göteborgs stads kollektivtrafik AB får i uppdrag att avyttra GS Trafikantservice AB.

Kluster – Kommunal bostadsförmedling

Idag finns det stora svårigheter för många grupper att komma in på bostadsmarknaden, exempelvis för unga och nyanlända. En fungerande hyresmarknad är viktig för hela staden, både för människors möjlighet att få en fast bostad och näringslivets möjlighet att rekrytera arbetskraft.

Kommunfullmäktiges inriktning

Boplats Göteborg AB är en kommunal bostadsförmedling. Bolaget ska bidra till att säkerställa en effektiv, icke diskriminerande och jämlik hyresmarknad, främja bostadsförsörjningen samt verka för att underlätta inträdet på bostadsmarknaden i Göteborg.

Uppdrag

- Boplats får i uppdrag att stärka sitt arbete med att underlätta för ungdomar att komma in på bostadsmarknaden och aktivt marknadsföra möjligheten för fastighetsägare att annonsera studentlägenheter.
- Boplats får i uppdrag att aktivt informera om privata bostadssajter i Göteborg och möjligheten att registrera sig hos dem.
- Boplats får i uppdrag att aktivt informera om Framtidens hyrköpsmodell.

Kluster – Lokaler

I en växande stad är tillgången till ändamålsenliga lokaler för kommunal service, näringsliv och föreningar en stor utmaning. Som ett resultat av klimat- och energikris behöver stadens energieffektivisering påskyndas. Higab AB har en viktig roll i att tillhandahålla bra och klimatsmarta lokaler som bidrar till en levande stad.

Kommunfullmäktiges inriktning

Higab AB ska tillgodose stadens egna behov av specialfastigheter samt strategiska fastigheter av betydelse för stadens utveckling där behovet inte alltid kan tillgodoses på den ordinarie fastighetsmarknaden. Bolaget har ett särskilt ansvar att vårda kulturhistoriskt värdefulla byggnader och ska även tillhandahålla lokaler till föreningslivet och kulturverksamheten samt främja mindre företagsbehov av lokaler. Higab ska särskilt främja verksamheter som bidrar till levande bottenplan i sina byggnader. Higab ska värna stadens, näringslivets samt förenings- och kulturlivets behov. Bolaget ska säkerställa hög trygghet och att alla fastigheter är fria från kriminell verksamhet. Higab får i uppdrag att tillsammans med lämpliga fastighetsägare starta upp ett kultur-BID (Business Improvement District) som syftar till att fastighetsägarna tillsammans delfinansierar lokalkostnaderna för områdets kulturverksamheter. Energieffektiva renoveringar ska skyndsamt genomföras samtidigt som kulturmiljö och livscykelperspektiv på renoveringarna beaktas. Bolaget ska säkerställa snabb utbyggnad av solceller på de byggnader där det är lämpligt.

Parkeringsbolaget, som är ett dotterbolag till Higab, ska under 2025 kraftsamla för att implementera den nya parkeringspolicyn och säkerställa att bolagets parkeringspolitik går i linje med stadens miljö, klimat- och trafikmål.

Med anledning av föregående kommunfullmäktiges budgets höga utdelning från Stadshus AB fick Parkeringsbolaget finansiera den största delen. Parkeringsbolaget riskerar därför att behöva finansiera delar med lån från stadens koncernbank. För att undvika detta framgent och säkra en god finansiell ställning för bolaget är det av stor vikt att Parkeringsbolaget arbetar aktivt med att öka sin affärsnytta, vilket går i linje med att implementera stadens miljö, klimat- och trafikmål.

Uppdrag

- Higab får i uppdrag att skyndsamt genomföra energieffektiviseringar samtidigt som kulturmiljö och livscykelperspektiv på renoveringar beaktas. Solceller ska byggas ut snabbt på de byggnader där det är lämpligt.
- Higab får i uppdrag att tillsammans med lämpliga fastighetsägare starta upp ett kultur-BID (Business Improvement District).
- Parkeringsbolaget får i uppdrag att skyndsamt implementera stadens nya parkeringspolicy i sin verksamhet.

Kluster – Näringsliv

Näringslivet har ett par tuffa år bakom sig med lågkonjunktur och ett instabilt omvärldsläge. . Samtidigt som näringslivet behöver goda förutsättningar generellt måste arbetet för att nå klimatmålen fortgå och fortsatt vara ett prioriterat område för klustret. Rådande läge ställer också högre krav på arbetet med att förbättra företagsklimatet genom att erbjuda goda förutsättningar för att driva, starta och utveckla företag. Uppfylls inte det minskar snabbt intäkterna till vår välfärd.

Kommunfullmäktiges inriktning för klustret

Business Region Göteborg (BRG) ansvarar för Göteborgsregionens näringslivsutveckling. Genom samarbete med näringsliv, akademi, civilsamhälle och kringliggande kommuner ska arbetet i BRG bidra till fler arbetstillfällen och en hållbar tillväxt. Göteborg bör sträva efter att ha ett företagsklimat i världsklass där både små och stora företag vill etablera sig. Det behöver särskilt bli enklare för små och medelstora företag att etablera sig i Göteborg. Göteborgs stad har goda förutsättningar att främja start-ups och behöver arbeta aktivt med att säkra företags tillgång till riskkapital och inkubatorsverksamhet. Under 2023 upphörde de extra medel för näringslivsfrämjande insatser som BRG erhållit under förra mandatperioden, under 2024 tillförs återigen medel för detta viktiga arbete.

Göteborgs stads näringslivsstrategiska program är styrande för att skapa bättre förutsättningar för företagande. Kampen om kompetensen hårdnar vilket ställer ökade krav på att utbilda, behålla samt attrahera kompetens. Det gäller både nationellt och internationellt. Digitaliseringen och elektrifieringen kräver kompetensomställning även i befintliga verksamheter. BRG ska bistå i arbetet med att bättre matcha utbildningssystemet med näringslivets behov. Det gäller inte minst inom yrkes- och vuxenutbildningarna med fokus på bristyrken.

Ett problem som flera inom näringslivet upplever är bristen på industrimark. Staden har påbörjat ett arbete för att säkerställa tillräckliga volymer av industrimark samtidigt som näringslivets behov är en central del i stadsplaneringen. Under 2024 har viktiga beslut fattats för att öka volymen för industrimark, ett arbete som ska fortsätta under 2025. Förutsättningarna för de gröna näringarna behöver också förbättras avsevärt. Försäljningen av jordbruksmark behöver öka och nya arealer för ändamålet tillkomma.

Elektrifieringsfrågan ska fortsatt stå högt på Göteborgs stads agenda och BRG:s samordnande uppdrag kring elektrifiering ska därför fortsätta. Dessutom är det viktigt att BRG, tillsammans med andra inom staden, bedriver påverkansarbete för förstärkt elnätscapacitet.

Göteborg är utnämnd till en av 100 europeiska städer som ingår i Net Zero Cities, vilket är en rejäl utmaning som endast kan lösas genom samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv och akademi. Politiken och näringslivet har helt olika roller och det är viktigt att mötas för att få ökad förståelse och dialog sinsemellan. Därför ska fler branschspecifika mötesplatser etableras mellan näringslivet och politiker. Genom samarbete mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor stärks Göteborg som innovationsmotor. När staden satsar på testbäddar och innovationsutveckling stärks Göteborgsregionens exportmarknad och företagens produktivitet ökar. En särskild satsning på småföretags delaktighet ska genomföras. Det är viktigt att

Göteborgs stad fortsätter vara en stark arena för forskning och utveckling och är proaktiva i att efterfråga nya innovationer och att skapa nya testmiljöer.

Uppdrag

- BRG får i uppdrag att samla Göteborgs stads arbete med tillståndsansökningar på en digital plattform för att skapa en väg in och underlätta för stadens företagare.
- BRG får i uppdrag att underlätta för marknadsplatser för småföretagare att etablera sig.
- BRG får i uppdrag att främja branschspecifika mötesplatser där företagare och politiker kan etablera nätverk och kontakter.
- BRG får i uppdrag att fortsätta arbetet med Green City Zone.
- BRG får i uppdrag att, i samverkan med Exploateringsnämnden, verka för mer byggbar industrimark, både genom ny mark och förtätning av befintlig.

Kluster – Turism, kultur och Evenemang

Göteborg & Co är moderbolag inom klustret Turism, Kultur och Evenemang (TKE) där Liseberg AB, Got Event AB och Göteborgs Stadsteater AB ingår. Under de senaste åren har besöksnäringen förändrats vilket medför att klustret successivt behöver förändra sina verksamhetsmodeller.

Klustret kan inte skapa destinationens attraktionskraft på egen hand. Den uppstår i samarbete mellan flera olika parter; besöksnäring, fastighetsägare, akademi, näringsliv och kommunala verksamheter är alla med och bidrar. Idag finns det ett förändrat synsätt på besöksnäringen. Med ett ökat fokus på hållbarhet inom klustret, vilket medför att arbetet med grön omställning och sociala och kulturella värden får mer fokus.

Kommunfullmäktiges inriktning för klustret

Fler och fler besökare som kommer till Göteborg efterfrågar ett hållbart besöksmål. Därför krävs ett högt engagemang och innovativt förhållningssätt hos hela besöksnäringen där Göteborg & Co behöver ta en mer aktiv roll i att utveckla och stötta aktörerna. Framtidens destination Göteborg ska vara attraktiv, välkomnande, hållbar och ha beredskap att anpassas efter förändringar i omvärlden.

Centralt för klustret är att utveckla hållbara evenemang och upplevelser. Hållbarhetsarbetet står i fokus för alla fyra bolag. Genom att ligga i framkant inom den gröna utvecklingen skapas attraktionskraft. Ett sätt att utveckla Göteborg som besöksmål är genom innovation och nytänkande, därför ska Göteborg & Co tillsammans med BRG ta fram olika former av testbäddar för att utveckla upplevelseindustrin. Göteborgs stadsteater ska öka tillgängligheten till sin verksamhet, bredda publikunderlaget och vara en betydelsefull aktör inom svensk teater för såväl klassiska som moderna och nyskrivna pjäser. Got Event AB har genom attraktiva arenor möjlighet att öka affärsnyttan i sin verksamhet ytterligare.

Uppdrag

- Göteborg & Co får i uppdrag att förverkliga Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2022–2030.
- Göteborg & Co får i uppdrag att tillsammans med Business Region Göteborg (BRG) ta fram förslag på olika former av testbäddar för att utveckla upplevelseindustrin.

Ekonomisk sammanställning

Resultaträkning

Resultaträkning	2025	2026	2027
Verksamhetens intäkter, exklusive realisationsvinster	11 208 300	11 454 800	11 607 400
Realisationsvinster	650 000	750 000	800 000
Verksamhetens kostnader	-51 435 400	-52 574 900	-54 140 100
Avskrivningar	-2 700 000	-2 900 000	-3 100 000
Verksamhetens nettokostnader	-42 277 100	-43 270 100	-44 832 700
Skatteintäkter	38 285 000	40 269 000	42 324 000
Generella stadsbidrag och utjämning	4 762 000	4 573 000	4 304 000
Finansiellt netto exklusive utdelning	-269 900	-344 900	-340 300
Utdelning	150 000	150 000	150 000
Årets resultat	650 000	1 377 000	1 605 000

Balanskravsutredning

Balanskravsutredning	2025	2026	2027
Åretsresultat (ovan)	650 000	1 377 000	1 605 000
Avgår samtliga realisationsvinster	-650 000	-750 000	-800 000
Åretsbalanskravsresultat före ianspråktagande/avsättning till resultatutjämningsreserv	0	627 000	805 000
Medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-
Medel från resultatutjämningsreserv	0	-	-
Årets balanskravsresultat	0	627 000	805 000

Resultatutjämningsreserv

Resultatutjämningsreserv	2025	2026	2027
Ingående balans	5 273 000	5 273 000	5 273 000
Medel till RUR	-	-	-
Medel från RUR	-	-	-
Utgående balans	5 273 000	5 273 000	5 273 000

Balansräkning

Balansräkning	2025	2026	2027
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	117 445 171	124 960 171	132 896 171
Varav materiella	56 030 171	59 176 171	62 288 171
Varav finansiella	61 415 000	65 784 000	70 608 000
Omsättningstillgångar	12 500 000	12 500 000	12 500 000
Summa tillgångar	129 945 171	137 460 171	145 296 171
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	36 910 000	38 287 000	39 891 999
Varav årets resultat	650 000	1 377 000	1 605 000
Varav resultatutjämningsreserv	5 273 000	5 273 000	5 273 000
Avsättningar	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Långfristiga skulder	64 035 171	69 173 171	74 504 172
Kortfristiga skulder	23 000 000	24 000 000	25 000 000
Summa skulder	87 035 171	93 173 171	99 504 172
Summa eget kapital, avsättningar, och skulder	129 945 171	137 460 171	145 396 171

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys	2025	2026	2027
Löpande verksamhet			
Årets resultat	650 000	1 377 000	1 605 000
Ej likviditetspåverkande poster	2 2000	2 450 000	2 650 000
Kassaflöde löpande verksamhet	2 900 000	3 827 000	4 255 000
Investering			
Investeringar (netto)	-4 868 000	-5 596 000	-5 762 000
Förändringar likvida medel investering	-4 868 000	-5 596 000	-5 762 000
Finansiering			
Nyupplåning	7 455 000	6 138 000	6 33 000
Ökning/minskning långfristiga fodringar	-5 487 000	-4 369 000	-4 824 000
Delsumma finansiering	1 968 000	1 769 000	1 507 000
Årets kassaflöde	0	0	0

Investeringar nämnder

Investeringar nämnder (mnkr)	2025	2026	2027	2028	2029
Idrotts- och föreningsnämnden netto	-600	-800	-1 050	-1 350	-1 450
Varav reinvestering	-200	-200	-100	-150	-250
Kretslopp- och vattennämnden netto	-1 628	-1 796	-1 812	-1 873	-1 820
Vatten- och avlopp netto	-1 450	-1 650	-1 700	-1 800	-1 750
Varav reinvestering	-450	-600	-700	-700	-750
Avfall netto	-52	-102	-52	-13	-10
Varav reinvestering	-2	-2	-2	-1	-1
Skattefinansierade åtgärder (Skyfall, civil beredskap) netto	-36	-44	-60	-60	-60
Varav reinvestering	0	0	0	0	0
Tekniskt vatten netto	-90	0	0	0	0
Varav reinvestering	0	0	0	0	0
Stadsfastighetsnämnden netto	-3 020	-3 200	-3 200	-3 100	-3 200
Varav reinvestering	-1 160	-1 200	-1 250	-1 200	-1 250
Investeringsinkomster	0	0	0	0	0
Stadsmiljönämnden netto	-1 070	-1 450	-1 350	-1 100	-1 200
Varav reinvestering	-600	-800	-600	-600	-800
Investeringsinkomster	150	50	50	0	0
Exploateringsnämnden netto	-550	-650	-650	-800	-1000
Varav reinvestering	0	0	0	0	0
Investeringsinkomster	300	300	350	500	550
Totalt kommunen					
Investeringar brutto	-7 318	-8 246	-8 462	-8 723	-9 220
Varav reinvesteringar	-2 412	-2 802	-2 652	-2 651	-3 051
Investeringsinkomster	450	350	400	500	550
Investeringar netto	-6 868	-7 896	-8 062	-8 223	-8 670

Exploateringsvolym (mnkr) – nettokostnader	2025	2026	2027	2028	2029
Exploateringsnämnden netto	250	515	50	575	305
Exploateringsutgifter	-975	-1 235	-1 500	-1 645	-975
Exploateringsinkomster	1 225	1 750	1 550	2 220	1 280
Kretslopp- och vattennämnden utgifter utbyggnad VA	-140	-150	-150	-150	-150

Kommuncentrala poster

Kommuncentrala intäkter (tkr)	2025
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	
Kommunalskatt 21:12	38 285 000
Summa skatteintäkter	38 285 000
Kommunalekonomisk utjämning med mera	
Inkomstutjämning	3 590 000
Kostnadsutjämning	-1 675 000
Regleringsbidrag/avgift	1 436 000
LSS-utjämning	396 000
Fastighetsavgift	1 015 000
Summa kommunalekonomisk utjämning med mera	4 762 000
Summa Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	43 047 000
Övriga kommuncentrala intäkter	
Statsbidrag maxtaxa	90 000
Finansiering VGR Stadsteatern	58 300
Inkontinenshjälpmedel	12 000
Tomträttsintäkter	492 000
Schablonmedel flyktingmottagning	156 000
Summa övriga kommuncentrala intäkter	808 300
Reavinster (medräknas ej i balanskravsresultatet)	
Reavinster exploateringsverksamhet	550 000
Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar	100 000
Summa reavinster	650 000

Kommuncentrala kostnader (tkr)	2025
Beredskap särskilda ändamål	
Allmän reserv	350 000
Beredskap ökade kostnader justeringar enligt finansieringsprincipen	12 400
Kommuncentral riskpott investeringsrelaterade driftskostnader	26 200
Beredskap fördelning statliga schablonmedel	36 000
Budgeterade kostnader för särskilda ändamål	
Revisorskollegiet	43 753
Indexering infrastrukturella avsättningar	3 500
Bidrag politiska partier	33 694
Lindholmen Science Park grundfinansiering	3 000
Lindholmen Science Park Visual Arena	3 200
Göteborgs Symfoniker bidrag	2 500
Win Win Gothenburg Sustainability Award	1 500
Kommunövergripande avgifter	65 685
Räddningstjänsten brandvatten	4 365
Medlemsavgift räddningstjänsten	408 800
Pensioner räddningstjänsten	92 200
Stärkt klimatanpassning	10 000
Samordningsförbundet	15 375
Pensionskostnader	2 935 000
Finansiering via intern pensionsavgift	-1 780 000
Arenauppdraget	10 000
Kapitalkostnader (regleras månadsvis via avrop berörda förvaltningar)	930 000

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/styrelser	2023
Medel som hanteras genom beslut av Miljö- och klimatinämnden	
Klimatkontrakt	700
Medel som hanteras genom redovisning i kommunstyrelsens uppföljningsrapporter	
Etablera förutsättningar för AI	5 000
Extern visselblåsarfunktion	700
Personal- och kompetensförsörjning	15 500
Krisberedskap och civilt försvar, förmågehöjande åtgärder	15 000
Medel som hanteras genom beslut av Kretslopp- och vattennämnden	
Dagvatten och skyfall	11 000
Kretslopp och vatten västsvenska paketet	2 000
Skattekollektivets eventuella övertagande av ekonomiskt ansvar för nedlagda deponier	1 000
Driftkostnader tillkommande anläggningar (skyfall)	300
Utredning marin återvinningscentral	1 000
Medel som hanteras genom beslut av Stadsmiljönämnden	
Enkelt avhjälpta hinder	10 000
Citysamverkan	1 000
Medel som hanteras av Socialnämnd centrum	
Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder	3 000
Medel som hanteras genom beslut av Exploateringsnämnden	
Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder	17 000
Medel som hanteras genom beslut av Kulturnämnden och Förskolenämnden	
Alfons Åbergs kulturhus	2 000
Medel som hanteras genom beslut av Idrotts- och föreningsnämnden	
Driftkostnader tillkommande anläggningar	20 500
Medel som hanteras genom beslut av Stadsmiljönämnden	
Driftkostnader tillkommande anläggningar	44 660
Medel som hanteras genom beslut av Stadsfastighetsnämnden som fördelar medlen mellan berörda nämnder	
Evakuerings- och omställningskostnader	113 000
Medel som hanteras genom avrop BRG och Göteborg & Co	
Näringslivssatsning	6 000
Trygghetsfrämjande åtgärder	
LOV 3 områden (avropas av Kommunstyrelsen)	35 000
Förstärkt kamerabevakning (avropas av Stadsmiljönämnden)	5 000
Samverkanslokal (avropas Kommunstyrelsen och Socialnämnd Centrum)	2 000
Summa kommuncentrala kostnader för särskilda ändamål	3 528 772

Finansiella kostnader och intäkter (tkr)		2025
Utdelning		
Allmän utdelning		150 000
Summa utdelning		150 000
Koncernbanken		
Ränteintäkter bolag		1 367 100
Räntekostnader		-1 631 000
Övriga finansiella poster		-6 000
Finansiellt netto kommunen exklusive utdelning		-269 900
Internränta nämnder		960 500
Resultat koncernbanken		690 600

Kommunbidrag nämnder

Kommunbidrag nämnder	2025	2026	2027
Exploateringsnämnden	132 530	142 380	144 280
Förskolenämnden	5 166 190	5 259 490	5 403 690
Grundskolenämnden	10 222 630	10 416 550	10 695 910
Idrotts- och föreningsnämnden	588 350	610 130	623 200
Kommunledningen	390 080	397 210	406 040
Kretslopp- och vattennämnden	0	0	0
Kulturnämnden	735 960	750 290	781 420
Miljö- och klimatanämnden	142 750	144 340	147 070
Nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildning	808 720	796 070	803 710
Nämnden för Demokrati och medborgarservice	118 750	117 620	119 760
Nämnden för Funktionsstöd	5 734 790	6 007 760	6 454 590
Nämnden för Inköp och upphandling	8 050	6 050	6 050
Nämnden för Intraservice	38 220	38 770	39 580
Socialnämnd Centrum	1 379 050	1 413 910	1 442 420
Socialnämnd Hisingen	1 307 070	1 340 940	1 386 120
Socialnämnd Nordost	1 805 050	1 850 850	1 912 210
Socialnämnd Sydväst	850 010	873 290	902 620
Stadsbyggnadsnämnden	266 750	269 790	275 660
Stadsfastighetsnämnden	0	0	0
Stadsmiljönämnden	1 524 360	1 556 940	1 602 200
Utbildningsnämnden	2 776 210	2 906 920	3 036 280
Valnämnden	12 620	37 810	13 100
Äldre samt vård- och omsorgsnämnd	6 836 460	7 114 750	7 474 590
<i>Ekonomiska ramar för särskilda budgetposter</i>			
Arkivnämnden	24 630	25 000	25 550
Business Region Göteborg AB	40 660	41 290	42 220
Fastighetsnämndens transfereringar	68 000	68 000	68 000
Göteborg & Co AB	122 360	114 200	106 930
Socialnämnd Centrum studieförbunden	31 200	31 200	31 200
Överförmyndarnämnden arvoden	35 680	36 570	37 740
Totalt Kommunbidrag nämnder	41 167	42 438	43 982
	130	120	140